

Library of Congress
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

NAUJIENOS

VISŲ LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest
Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
HAYmarket 1-6100
Over One Million Lithuanian
In The United States

VOL. LXIX

Price 25c

Chicago, Ill. — Trečiadienis, Wednesday, July 21, 1982

Nr. 134

REAGANAS PASIRASĖ PAVERGŲ TAUTŲ AKTĄ

SUSPENDAVO GRUPINIŲ BOMBŲ PRISTATYMĄ IZRAELIUI

SIRIJOS IR SAUDI ARABIJOS UŽSIENIO REIKALŲ MINISTERIAI ATVYKO Į WASHINGTONĄ DERYBOMS

WASHINGTON, D.C. — Pirmadienį prezidentas Reaganas suspendavo grupinių bombų (cluster bombs) ir artilerijos sviedinių siuntimą į Izraelį. Izraelis gavo šią amuniciją su sąlyga, kad ji bus naudota tik apsigynimo reikalingoms ir tik kariniams tikslams. Žydai šią amuniciją vartojo Beirute, kur gyvena civiliniai gyventojai.

Suspendavimas paliečia 4,000 155 mm. artilerijos pabūklams faip vadinamų cluster bombų — grupinių bombų. Ši siunta buvo paruošta išsiųsti šį pirmadienį.

Baltųjų Rūmų spaudos sekretoriaus padėjėjas Larry Speakes pareiškė, kad prezidentas peržiūrėjo Izraelio atsakymą. Vėliau prezidentas padarys sprendimą, ar tą suspendavimą atšaukti, ar ne.

Panašiai prezidentas Reaganas buvo suspendavęs 1981 metais Ispanijoje pristatymą Izraeliui, kada Izraelis bombardavo Irako atomines jėgaines pėngimus.

Prieš kelias savaites prezidentas pareikalavo informacijų apie Izraelio tų bombų vartojimą Libane. Begino vyriausybė pripažįsta, kad jie naudojo tas bombas Libane, bet tvirtina, kad jie nenusižengė sutarties principams.

Sutartyje aiškiai pasakyta, kad jas galima naudoti tik griežtai prieš karinius taikinius ir reguliarią arabų kariuomenę. Žydai tuos ginklus naudojo prieš PLO narius ir prieš Sirijos karinius taikinius. Tik blogai, kad jie kariniai taikiniai įrengti civilijų gyvenamuose rajonuose.

Jei bus nutarta, kad suspendavimas galioja, tai galimas dalykas, kad ir kitų ginklų pristatymas bus suvaržytas.

Tos "cluster" bombos gali būti numestos ir iš lėktuvų ir iššautos iš artilerijos pabūklų. Sviedinių ore ar žemėje sprogs, paskleidžia aplinkui šrapnelius (pellets), kurie plačiau išsiskleidę vėl sprogs. Paprastai tokie sviediniai nevartojami, kur yra civilinių gyventojų.

Tų bombų pristatymo suspendavimas sutampa su atvykimu į Washingtoną Sirijos ir Saudi Arabijos užsienio reikalų ministrų.

Valstybės sekretorius George Shultz, manoma, turės sprendžiamą žodį šiose derybose.

KALENDORĖLIS

Liepos 21: Prakseda, Rimvydas, Gelė, Lavalis, Brizė, Skirgis.

Saulė teka 5:34, leidžiasi 8:19. Oras karštas, drėgnas.

LONDONE BOMBA UŽMUŠE DU POLICININKUS

LONDONAS, Anglija. — Londone, Hyde Parko pakraštyje, kur trafikas yra pats tirščiausias, antradienio rytą sprogo galinga bomba, kuri nuskambėjo po visą sostinę. Karalienės sargai ir visa Buckingham rūmų sargyba tiek buvo bomba sukrėsti, jog pamane, kad karalienės rūmus nepažįstami asmenys puola.

Tikrovė buvo kitokia. Hyde Parko pakraštyje buvo pastatytas nepažįstamas automobilis, kuris sprogo užmušė vietoje vieną trafiką policininką. Buvo sunkiai sužeistas ir vėliau mirė kitas policininkas, kuris artėjo prie savo paskyrimo vietos.

Sprogusi bomba išmušė labai daug langų ir sukrėtė visą britų sostinę. Sužeistųjų skaičius siekia virš 40. Daugiausia nukentėjo nuo trūkiniančių stiklų.

Liūdniausia įspūdį paliko sužaloti arkliai. Jokių dar nebuvusių susirinkę, bet arkliai jau buvo parko pakraštyje, todėl didokas jų skaičius nukentėjo nuo bombos sprogo. Policininkai teko sūvių ir galvą pribagti arklius, kad jie daugiau nekentėtų.

Britų policija yra pasiryžusi susekti, kas galėjo tą automobilį Londone pastatyti. Kviečia visus liudininkus, kad padėtų nustatyti tikrus kaltininkus.

DERWINSKIS NENORI BŪTI AMBASADORIUMI LENKIJOS

WASHINGTON, D.C. — Reagano administracija pasiūlė kongresmanui Eduard Derwinski ambasadoriaus vietą Lenkijoje, bet Derwinski pasiūlymo nepriėmė, nes jo žmona turi namų pardavimo biznį, o vaikai lanko mokyklas. Jis turėtų vienas gyventi Varšuvoje.

Be to, jam siūloma būti Energetikos departamentu direktoriumi. Dėl to pasiūlymo jis laukia daugiau žinių iš Baltųjų Rūmų.

Manoma, kad jis norėtų gauti atitinkamą vietą JAV Valstybės departamente.

MOKESČIŲ PAKEITIMŲ SIŪLYMAS

George W. Dunne, Cook apskritys tarybos pirmininkas, siūlo keisti mokesčius mokyklų reikalams. Jis siūlo panaikinti vietos turto mokesčius (property tax) mokyklų reikalams, o pakelti atitinkamai valstybos mokamus pajamų mokesčius. Turto mokesčių našta gula vien ant nuosavybių savininkų pečių, o perkėlus į pajamų mokesčius, mokytojų skaičius padidėtų. Tie mokesčiai būtų proporcingi pajamoms. Mažai pajamų — mažai mokesčiai, didesnės pajamos — didesni ir mokesčiai.

— Visi Irako musulmonai ir arabai eina ginti savo žemę nuo Irano šikių.

Prezidentas Reaganas į Baltuosius Rūmus sukvietėms respublikonams ir didesnių organizacijų nariams pareiškė, kad Sovietų Sąjunga yra didžiausias pavergtų tautų priešas. Visiems reikia padėti pavergtuosius išlaisvinti.

PREZ. REAGANAS GALI BAIGTI VIDURINIŲ RYTŲ KRIZĘ

PASAKĖ SAUDI ARABIJOS UŽS. REIKALŲ MINISTERIS

WASHINGTON, D.C. — Į vakas žada priimti palestiniečių shingloną atvyko Saudi Arabijos karius.

Jos ir Sirijos užsienio reikalų ministeriai. Saud al Faisal, Saudi Arabijos ministras, pareiškė, kad Amerika gali išspręsti Vidurinių Rytų krizę, jei ji pripažins palestiniečių teisę į Palestiną ir suvaržys Izraelio karinę galią. Faisal pareiškė, kad arabai priims PLO karius iš vakarų Beiruto, su sąlyga, kad Amerika garantuos sprendimą jų sugrįžimo į Gazos sritį ir į vakarinę Palestinos dalį, vadinamą Jordano upės vakarinio kranto teritoriją.

Saud al Faisal ir Sirijos užsienio reikalų ministras Abdel Halim Kraddam, turėjo pasitarimus su JAV Valstybės sekretoriumi G. Shultz.

Faisal pareiškė, kad jis turi viltingas susitarimus, nes Amerikos visuomenė yra priešinga invazijai į Libaną.

Be to, ir Senate daugiau kyla balsų, kad reikia alkreipti daugiau dėmesio ir į arabų reikalavimus. Saudi Arabijos ministras dabar laukia iš Amerikos "daugiau praktiškų sprendimų", nors pripažinimas palestiniečiams savivaldos teisių, dar nereiškia jų įgyvendinimo. Bet tuo būtų maloma, į kurią pusę krypta Amerikos politika.

Faisal teina arabų kraštus, kodėl jie nepriima palestiniečių iš B-iruto. Jis sako, kad jau du milijonai palestiniečių yra arabų kraštuose, o atkėlus likusius iš Beiruto, Izraeliui atsirastų prieštasis vėl puliti arabus, nes Izraelitai jau ne vieną kartą yra pasakę, kad jie puls visur, iš kur bus pasikėsinta į Izraelio valstybės nepriklausomybę.

Nepatvirtintomis žiniomis, Ir-

NORIMA SUVARŽYTI BEPROTYSTES PRIVILEGIJĄ TEISME

WASHINGTON, D.C. — Reagano administracija pritaria pasiūlymui labai suvaržyti "teisinių pilnpročių" kriminaliniuose nusikaltimuose. Kalinamasis bus skaitomas atsakingu, jeigu jis "žinojo, kad jis sauna į žmogų, norėdamas jį nušauti".

Teisingumo sekretorius F. Smith pareiškė, kad įstatymas bus netaikomas tik protiniams ligoniams. Kriminalinės teisės sistema neabejotinai pakrypo į privilegiją kriminalistams, gyventojų teisių sąskaita, pareiškė sekretorius Smith Senato Teisių komitetui.

Jis pilnai pritaria senatoriaus Hatch (R., Utah) pasiūlymui, kuris pašalintų "heprotystės" pareiškimą ginimuisi. Išskiriama ypatingus atvejus, kada kaltinamasis nežinojo, kad jis vartoja ginklą ir sauną į žmogų, o ne į medį.

Tas įstatymas panaikintų keisčius, vienas kitam prieštaraujančius psichiatro parodymus teisme.

DIRBTINAS LIEZUVIS

SACRAMENTO, Calif. (A.P.) — Geraldine Gordon, 50 metų moteris, prieš penkerius metus neteko liežuvio po vėžio operacijos. Dabar ji turi dirbtinį liežuvį, kurį kas rytą įsideda sau į burną.

Po 1977 metų operacijos ji gavo dirbtinį liežuvį, kurio pagalba ji galėjo valgyti. Bet dar bar dirbtinis liežuvis, padarytas iš silicone, įgalina ją ir kalbėti. Ir kalba ji gana aiškiai.

Tokių naujų liežuvių, kurie įgalina asmenis kalbėti, jauti padaryta apie pusę tuzino, pareiškė dr. Robert Gilles.

Kiniečiai naudoja fiktivas prekybos bendroves, studentus ir kitas priemones, kad išgauti Amerikos technikos paslaptis savo karo reikalams.

Sergejus Petrov, 29 metų, jau 18 dienas tęsia bado streiką, reikalaujamas, kad jį išleistų pas žmoną į Ameriką. Jo žmona Virginia Johnson, 24 metų, nuvykusi į Maskvą, bandė perkalbėti vyrą nustoti badavus, bet jis yra neperkalbamas. Ji nutarė grįžti namo, nes ji nenorinti malyti jį mirštanti.

New Yorko meras įsakė policijai ir ugniagesiams prižiūrėti, kad karščių metu hidrantai nebūtų be reikalo atidaromi, nes ne tik miestui, bet ir jo apylinkėms vanduo yra labai reikalingas.

— Prezidentas Reaganas įtvirtino advokatą Kenneth Dam Valstybės sekretoriaus pavaduotojo pareigoms.

— Prezidentas Reaganas įtikino Sirijos užsienio reikalų ministrą, kad laikinai priimtu visus Beiruto palestiniečius. Manoma, kad JAV prisidės prie jų maitinimo.

BALTUOSE RŪMUOSE BUVO VISŲ PAVERGŲ TAUTŲ ATSTOVAI

PREZIDENTAS REAGANAS DRĄSIAI PASISAKĖ UŽ PAVERGŲ TAUTŲ LAISVĘ

(Naujienų specialaus korespondento pranešimas telefonu)

WASHINGTON, D.C. — Pirmadienį prezidentas R. Reagan sukvietė į Washingtoną Baltuosius Rūmus visų pavergtų tautų atstovus ir pasakė pačią turiningiausią kalbą apie reikalą kiekvienai pavergtai tautai kovoti už savo tautos laisvę. Be laisvės nėra gerovės, pažangos, maisto ir apsaugos.

Prezidentas Reaganas į 15 minučių sudėjo tiek daug svarbių minčių, o vėliau visų pavergtų tautų atstovų akivaizdoje pasirašė Pavergtų Tautų Aktą ir pakvietė suvažiavusius ir jo kalbos iškliausius atstovus Baltuosius Rūmus užkasti, susipažinti, svarbesnėmis mintimis pasikeisti, grįžti namo ir visa energiją nukreipti reikalingai vienybei, kad didžiausias tautų pavergėjas būtų priverstas atleisti varžtus ir leisti pavergtųjų patiesiems tvarkyti savo reikalus. Visi žino, kad šiaandien didžiausia laisvės slopintoja yra Sovietų Sąjunga ir Andropovo vadovaujama komunistų partija.

Baltuose Rūmuose buvo lietuviai, latviai, estai, gudai, lenkai, ukrainiečiai, gruzinai, afganistaniečiai ir visa eilė pavergtų tautų atstovų. Lietuvių buvo didokas skaičius.

Pirmoje eilėje buvo dr. Kostas Jurgėla, Lietuvos istorijos autorius ir dabartinis VLIKo vicepirmininkas. Į Washingtoną buvo pakviestas ir dr. Kazys Bobelis, bet laikas jam neleido vykti į Washingtoną. Jis neper seniai grįžo iš ilgos kelionės į Australiją, dalyvavo SLA seime St. Petersburg Beach, Floridoje.

Ir turėjo ligonių, kurių priežiūra neleido jam išvažiuoti. Turėjo Washingtoną būti ir dr. Kazys Sidlauskas, bet ir jam laikas neleido vykti į Baltuosius Rūmus.

Tarplautinis banginių apsaugos komitetas Anglijoje nutarė uždrausti gaudyti banginius komerciniams tikslams nuo 1985 metų. Šis nutarimas turi būti patvirtintas visų 38 tautų, priklausančių šiai organizacijai.

Japonai ir rusai, kurie turi tam liksui gerai išvystytą pramonę, šiam nutarimui labai priešinosi. Jie grasina, kad jeigu tas nutarimas bus patvirtintas, tai jie išeis iš komiteto ir toliau gaus banginius taip, kaip jiems patinka.

Pensilvanijos gubernatorius Dick Thornburgh, valstybos sostinėje Harrisburge, liepos 18-24 dienas pasklebs Pavergtų Tautų Savaitę. Nuotraukoje (iš kairės) matome šėdinčius: Joann Gilbert, gub. Dick Thornburgh ir Louis Skepamias, Etninių grupių komisijos direktorių; stovį: Charles Bofanic, etninių reikalų komisijos pirmininkas, Joe Mackalonis ir Jõhñ Povilaitis.

MODERNI MOZAIKA IR MAGARYCIOS

Dėsto šio skyriaus redaktoriai

MŪS MĖRGYTĖS

Minkšta mūs mergytėm toje Samo žemėj
Ar tu būsi Gary, ar tu Alabamoj,
Visi tave myli, visi tave gerbia,
Ar tu būtum Sorė, ar Kėdainių Barbė!

Buvai tu Europoj paminta, nujuokta
Ir kampa nugrūsta, lyg ta sena šluota.
Čia gi sėdi soste tartum karalienė
Ir gurgknoji garbė, kaip tą gulbės piėnį!

Vyras verda pietus, kojines sau ado
Tu gi sau tavernoj siurbi citronadą.
Tavo širdis myli — doleriai kol byra,
O rytėj renkiėsi vėl sau naują vyrą...

Čia taip visi myli, vaišina po šatą,
Ir tavo jaunystė — ligi šimto metų!
Tai smagu ulioti toje Samo žemėj,
Ar tu būtum Mainė, ar šiltoj Miami!

Pasinas

MATŲ TAMSOJE

— Mama, ar tu žinai, kad mūs naujoji tarnaitė ir tamsoje mato?

— Niekus kalbi, vaikeli.
— Tikrai, mamyle. Vakar, kai tu buvai išėjusi į kitą kambarį, mums besėdint tamsiame kambaryje, ji pasakė tėtui, kad jis nenusiskutęs.

Jaunavedė: — Aš sulaupiau 30 dolerių šią savaitę.
Jaunavedis: — Tai gerai. O kaip tu padarei
Jaunavedė: — Vienas kolekto-
torius neatėjo.

MOKYKLOJE

— Kaip mokosi mano sūnelis? — motina klausia mokytoją.
— Gerbiamej ponitute, — sa-
ko mokytoja, — tamstos sūnus bus iš tikrųjų geras astronau-
tas. Pamokų metu jis dairėsi ap-
link ir atrodo tartum būtų iš-
kritęs iš daustų...

TIK TOKIAIS ATVEJAI

Vaistinininkas: — Sa-
kykite, kas čia per vaistai, to-
je bonkuteje, ant kurios nėra
jokio užrašo?
Vaistinininkas: — Tai patys ste-
buklingiausi, jie duodami tada,
kai negali išskaityti gydytojo
parašyto recepto.

VIENAS IŠ DVIEJŲ

— Sakyk, Jurgi, ką tu galvo-
ji apie tuos vyrus, kurie die-
na iš dienos eina valgyti pietus
į restoraną?
— Aš galvoju, kad jiems rei-
kalinga arba apsigyventi, arba
išsikirti.

— Pirmą kartą valgyti, vy-

ras prigundė moteris. Gerti gi
vyras pats išmoko, dėl tos prie-
žasties žmonos bėra vyrus už
girtavimą, — teko girdėti filo-
sofuojančių karčiamejoje.

TOKS TAI SKIRTUMAS

Fizikos mokytojas klausinėja
vaikų, kiek jie išmoko apie
elektrą. Kreipdamasis į Jurgaitį
jis paklausė:
— Ar tu galėtum mums pa-
sakyti, koks yra skirtumas tarp
paprastos elektros ir žalbos?
— Matote, už žaibą nereikia
mokėti, — atsakė Jurgaitis.

AIŠKU KAIP DIENA

— Kodėl laimėjimo simbolis
yra moteriškos statula, deivės
Victoria formoje?
— Tai irgi tavo klausimas!
Apsivesk ir žinosi.

SILTOS DIENOS

Siltos dienos vasarėlės,
Plonai rėdos mergužėlės,
Kiaurai matos kaip per rėtį,
Mat, nenor nieko paslėpti.

Nes sveikatos reik žiūrėti.
Rėtus drabužius dėvėti.

Kad kūnelis oro gautų,
Skaisti saulė paragautų.

Gamtą davė dovanėlių,
Dėl mūs miegų mergužėlių,
Kaip pažvelgi — malonu,
Tiksliu sakant, įdomu.

Tie jų ploni drabužėliai,
Vos pridengti šemėnėliai,
Mafos graži prigimtis,
Niekam nėra paslėptis.

Mės jų grožiu sužavėti,
Reik daineles padainuoti,
Apie gamtos gražumus,
Mūsų širdžiai artimus.

Kad gyventi būtų smagu,
Mylėt, džiaugtis malonu,
Jau dainelė aš baigiu,
Iš jų vieną tik myliu.

Siltos dienos vasarėlės,
Plonai rėdos mergužėlės,
Kiaurai matos kaip per rėtį,
Mat, nenor nieko paslėpti.

A. Jusas

PAKLUSO ĮSAKYMUI

Beirute (Lebanone) viename
naktinių klubų savininkui bu-
vo uždrausta iškabinti plakatus,
kviečiančius aplankyti klubą, ku-
riame buvo vaizduojama šokėja
lievos kostiume.

Sekandį dieną klubo savini-
kas nuėmė visus senuosius pla-
katus ir užkabino naujus su už-
rašu: "Mūsų šokėjos šoka basos
iki kaklo"...

YRĄ PAGRINDO PYKTI

Pasikalbėjimas dviejų mergi-
nų tarpe:

— Už mėnesio laiko aš susi-
tuoksiu.
— Tavo sužadėtinis greičiau-
sia kvailiaavoja iš džiaugsmo.
— Ne, jis yra išlūptęs. Mat, aš
apsivedu su jo tėvu.

Vyras gali priversti moterį
klausyti, tikrai kalbėdamas į ki-
tą moterį.

SAVOTIŠKA GUDRYBĖ

Vienas svečias ištraukia su pir-
štais iš pusiau tūšios stiklinės
muselę, kurią parodo kelneriui,
sakydamas:

— Tai kiaušytė.
Kelneris atsipraše, ir atnešė
jam kitą stiklą, pilną alaus. Sve-
čias padėjo muselę prie nuorū-
kų peleninės. Kitas svečias pa-
prašė pirmojo svečio:

— Atsiprašau, ar dabar jums
ta muselė nebeįdomi? Gal
man paskolinsite?

VARTOJA NUOVOKĄ

— Ar tavo sužadėtinis žino,
kiek tu turi metų?
— Priklauso nuo to, kiek jis
orientuojasi, kai kalba su pane-
le.

Alec Guinness, žinomas bri-
tų filmų aktorius, pareiškė apie
anglius: "Jeigu norite Anglijoje
saugiai pereiti į kitą gatvės pu-
sę, tai paminkite su savim šūnį.
Anglas neišdrįs šūnis paliesti
automobilio ratais".

Pasikalbėjimas Maikio su Tėvu

— Sveikas, Tėve. Kur buvai mo-
kėslė. Dail. Adomas Var-
dinas?

— Per šventes buvau išvykęs
i Rockfordą. Matytum, kokie
rockfordiečiai draugiški ir vai-
singi, tai ne Chicago pikčiur-
nos, tiltų statytojai, "Draugo"
vedamųjų raseiros, tokie, kaip
Mykaliokas Drungelis, iš dide-
lio rašto, išėmė iš krasto... Nesu-
prantu, kodėl broliukai vienuo-
liai savo laikrastyje leidžia taip
bliūžyti ir nieko dėtus žmo-
nės šmeižti. Kodėl jie šypsosi iš
žmonių, kurie kovoja už Lie-
vos laisvę? Koks velnias juos
apsėdo taip daryti? Štai Spyg-
liuose ir Dygliuose tūlas Dama-
zas Spyglis "Draugo" liepos 3
d. laidoje parodo tokią savo iš-
mintį:

"Pažymys pabrėžia, kas turi
teisę rūpintis Lietuvos reika-
lais. ALTA turi šviesią pretili-
dabar tik ir semiasi stiprybės iš
anų laikų, gyvena iš gerų nuo-
simčių".

— Atrodo, kad ALTO prieš-
ininkai pavydi "gerų nuošim-
čių" ALTA juk rūpinasi Lietu-
vos laisvinimo reikalais. Matai,
Maiki, frontininkų štabo rasei-
kus taip kalba, kaip komunistų
pasamdyti agentai, tikslu griau-
ti lietuvių vienybę išseivijoje.
Kaip galima tokią agitaciją
skelbti!

— Todėl jie taip kalba, kad
jiems rūpi nuošimčiai, bet ne
Lietuvos laisvinimo reikalai.

— Maiki, mane pritrėnkė ki-
ta nesamone. Kanadoje išleista
knyga, pavadinta "Dienoms nu-
žydynt". Knyga skirta pensini-
kams pajaukti. Išleido Hamil-
tono Pensininkų Klubas Kana-
doje. Rašo aštuoni nužydyję ir
dar nepažydyję autoriai. Kazi-
mieras Barėnas, Vladė Butkiė-
nė, Pranas Enskaitis, Jurgis
Gliauda, Albertas Jankūnas, An-
drius Norimas, Valentina Use-
lienė ir Rūta Klečė Vidžūnienė.

— Ką gi gero toje knygoje
radai, Tėve?

— Sakytum, bet tikras nesu-
siprotimas! Matyt, kad anie ra-
šėjai apie žmogaus senatvę ma-
žai nusimano. Jeigu Kanados
Pensininkų Klubas nužydyto, tai
Chicago Pensininkų Klubas
dar nepažydyto "nužydyti". Chi-
cago pensininkai vyrai tvirti,
kaip kuoliai. Kas matė, kad žmo-
gus išėjęs į pensiją, pačiam dar
bingume, turėdamas patyrimo,
būtų nurąšytas ir pažemintas?
Sitaip negalima kalbėti visų
pensininkų vardu. Vienas Pen-
sininkas į Markel parką atsine-
šė knygą "Dienoms nužydynt" ir
ime į atmatų pindinę.

— Tai negerai padarė. Tėve.
Knygą reikia gerbti, — į rankas
imti su meile knygai.

— Targi, su meile. Kokį čia
meilę, kai pensininkai užgau-
lojami? Atsiminkite, ką senes-
nio amžiaus vyrai davė pasauliui,
— mokslo, meno, fizikos,
chemijos, elektronikos, net ato-

Pasakaitė apie lapę, strazdelį ir varną

Vidury miško, eglėje susikro-
vė strazdelis sau gužtelę ir pa-
dėjo penkis kiaušinėlius, o iš jų
išspėjo penkis strazdiukus.

Atbėgo lapė ir sakė:
— Strazdel, strazdel, veskis
vaikelius, kirsiu eglę.
— Lape, nekirsi! — prašo
strazdelis.

— Mesk man vieną vaikelį, tai
nekirsiu, — atsakė lapė.

Strazdelis išmetė vieną vaikelį,
lapė pagriebė ir nusinešė.

Paskui kitą dieną vėl atbė-
go lapė ir vėl pradėjo gasdinti
strazdelį.

Taip strazdelis išmetė keturis
vaikelius, liko tik vienas.

Lapei nusinešus ketvirtąjį
vaikelį, strazdelis labai gailiai
verkė.

Tuo tarpu skrido pro šalį var-
nelė, išgirdo ir klausia ji:

— Strazdeli, strazdeli, ko tu
taip verki?

— Kaipgi neverksiu, — atsakė
strazdelis, — kad lapė baigia
mano vaikelius nunešti.

— O kam tu duodi? — klausia
varnelė.

— Ogi, sako, jeigu neduosiu,
tai nukirs eglę.

— Tu jai taip atsakyk: O kuo
gi tu kirsi? — Taip pasakiusi,
varnelė nuskrido.

Atbėgo vėl lapė ir sakė:
— Strazdel, strazdel, mesk vai-

kelius, kirsiu eglę.

— Kirsiu sau, — sako strazde-
lis, — pažūrėsiu kuo tu ją nu-
kirsi.

Lapė pliausk, pliausk, sudavė
keletą kartų uodegą per medį,
bet matydama, kad strazdelis
nebijo, paklausė jo, kas jį taip
pamokė.

— Ogi varnelė, gera žmonelė,
— atvirai pasakė ant gužtos tu-
pėdamas strazdelis.

Užvirė lapei širdis ant varnos,
nusprendė jai nedovanoti. Nu-
bėgo į pamiškę, kur varnos
skraidydavo, atsigulė aukštie-
ninka ir apsimetė negyva.

Pamačiusi negyvą žvėrį, varna
tuojau atskrido ir ėmė kapoti.

Lapė tuojau ėmė nutvėrė ją ir
jau ketino suėsti.

Bet varnelė ėmė prašyti, sa-
kydama:

— Ką darysi, daryk, tik ne-
mesk manęs nuo kalno, nes tada
visi mano kaulai subyrės.

Tačiau lapė, norėdama var-
nai atkeršyti, kaip tik taip ir pa-
darė: nunešė ant aukšto upės
kranto ir paleido žemyn.

Varna plast, plast ir nuskri-
do sau. Kiek toliau paskridusi
ir sakė:

— Pagauti mane tu būvai gud-
ri, bet suėsti — jau te gudrumo
nepakako.

(Lietuvių tautosaka)

NEGALIMA SKUSTIS

Kas kas pasakė akivaizdoje
garsaus rašytojo - humoristo
Bernard B. Show:

— O visgi pasaulis yra nevy-
kusiai padarytas!

— Taip, — juokaudamas ats-
akė rašytojas, — bet nereikia už-
miršti kokiuose laikuose jis bu-
vo sukurtas.

DIDELIS PANASUMAS

— Na, Leonidai, seniai nesi-
matė, kaip viskas klostasi? —
paklausė draugas Ivanas.

— Galiu tik tiek pasakyti,
jog gyvenu kaip rojuje.

— Ką gi tai reiškia, — kaip
rojuje?

— Paprastas dalykas, — netu-
riu kuo apsiginti, o kiekvieną
dieną laukiu, kol būtų valdyba
išmes mane iš buto, nes už jį
nėmokau.

ISAISKINO

Vyras: — Pasakyk man, kada
prasideda viduramžis?

Moteris: — Viduramžis pra-
sideda, kuomet mes pradėdami
atsiminti savo jaunystės dienų
klaidas ir labai norime jas vėl iš-
naujo pradėti.

METALINE SENATE

— Kiekvienas senstantis žmo-
gus vis labiau pamėgsta meta-
lus.

— Nesuprantu, kokių bū-
du?

— Jiems plaukuose vis dau-
giau atsiranda sidabro, dantyse
— aukso, o kojose — švino.

NĖ VISADOS

— Kaip tu gali tekėti už šlu-
bo vyriškio?

— Mano sužadėtinis tik tada
šlubuoja, kai vaikšto.

ZINOJO KĄ DARO

Susitiko du tolimesni kaimi-
nai. Vienas jų tarė:

— Žmonės kalba, kad tamsta
dukra išleidai už vyro.

— Taip, kaimyne. Tai buvo iš-
kilminga valanda, kada aš desi-
ne ranka vedžiau mylimą dukrą
prie altoriaus.

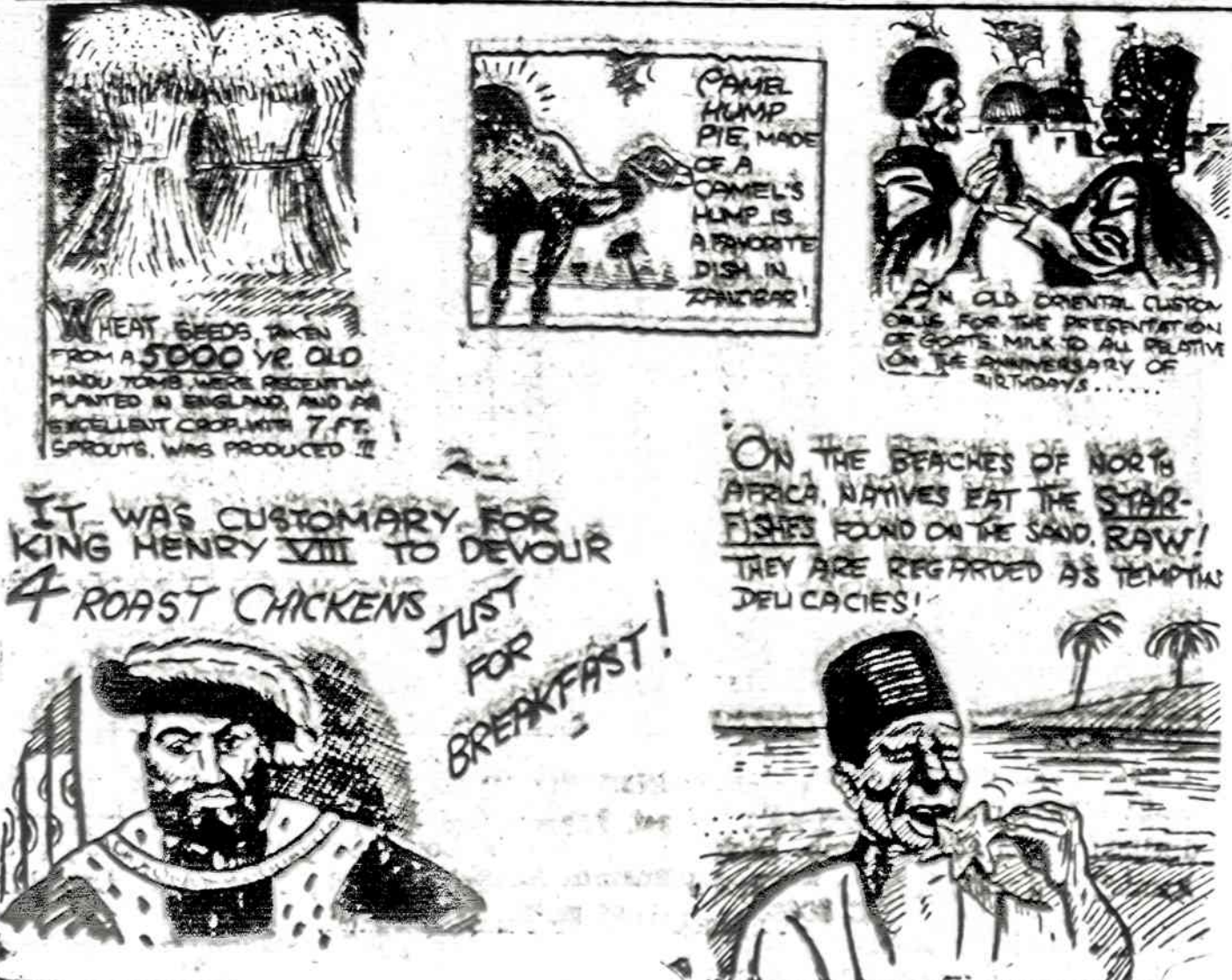
— O ką darai su kairiaja?

— Laikiau jaunąklį, kad tas
išdykėlis nesumanytų paspruk-
ti iš bažnyčios.

Daili moteriškė — juo kuk-
liau apsigėria, — tuo atrodo
grazesnė.

J. Waysenhoff

IT'S AMAZING!

DETROITO NAUJIENOS

ROMO KALANTOS SUSIDĖGINIMO PAMINĖJIMAS

Šiais metais sukako 10 metų nuo Romo Kalantos tragiško susidėginimo, Detroito Lietuvių Organizacijos — Kūrėjai savanoriai, Ramovėnai, Birutiniai, Tautinės Sgos skyrius, St. Butkaus ir Svyturio Jūrų šaulių kuopos sudarė komitetą suruošti Romo Kalantos susidėginimo 10 metų sukakties paminėjimą. Komitetui vadovauja istorikas Jonas Svoba. Minėjimas įvyks šaulių stovykloje "Pilenai" prie Manchesterio liepos 25 d. šiam minėjimui paskaitai pakviestas iš pavergtos Lietuvos nesenai atvykęs prof. dr. Kazys Eriugis. Jo ankstyvesnė paskaita apie R. Kalantos susidėginimą buvo paskelbta Naujienose. Paskaita labai įdomi, verta dėmesio iš klausyti.

Meninę dalį aliks mums gerai žinoma solistė Danutė Petro-nienė.

Norėčiau Naujienų skaityto-jams nors trumpai tą tragediją vėl priminti. Buvo taip: 1972 m. gegužės 14 d., sekmadienį, Kauno miesto sode, prie Kauno Vals-tybės teatro, lietuviams istori-nėje vietoje, susidėgino R. Ka-lanta. Jis pasirinko susidėgini-mui vietą ne atsitiktinai, bet ge-rai apgalvotai. Jaunuolis R. Ka-lanta atsinešė su savim į sodą indą skystų degalų, apsiliejo savo rūbus, užsidėgė cigaretę ir padegė savo rūbus.

Sode esanti moteriškė, pama-čiusi degantį vyrą, išsigandus: bėgo iš sodelio šaukdama, kad sode kažkas sava padegė. Romas Kalantas degdamas bėgiojo po sodą, šaukdamas "Laisvės Lie-tuvai! Laisvės Lietuvai!" Po kiek laiko jis suknubo ir pra-šėsi prišalti, pagaliau nustojo sėmone. Atskubėjo greitoji pa-galba, nuvežė ligoninėn. Deja, naktį į pirmadienį, geg. 15 d., 12 val. R. Kalanta mirė. (Žinios paimtos iš V. Alanto knygos "Gyvieji Deglai Nemuno slėnyje").

Kokios demonstracijos vyko po R. Kalantos susidėginimo, girdėjome minėjime. "Pilenuo-se" paskaitą skaitys liudininkas prof. dr. K. Eriugis.

Už Kalantos sielą bus kalba-mos maldos. Vėliau — deklama-cijos prie paminklo žuvusiems dėl Lietuvos laisvės. Stovyklos salėje įvyks ir meninė dalis, ku-rią atliks solistė Danutė Petro-nienė, akompanuojant V. Neve-rauskui. Po akademijos — bend-rų pietūs.

Detroito ir apylinkių bei Windsorio lietuviai mielai kvie-čiami minėjime gausiai daly-

vauti. Kviečia Minėjimo rengi-mo komitetas.

ALB RADIO KLUBO GEGUŽINĖ

Gegužinė įvyks rugpjūčio 1 d. Dievo Apvaizdos parapijos raje-ne. Pradžią tuoj po 11:30 val. pamaldų. Gegužinėje bus kepa-mas šašlikas ir gaminamas lie-tuviško skonio maistas: kugelis, koldūnai, balandėliai bei įvairūs pyragai. Bus ir kitų pajvairi-pių, laimėjimo stalas.

Atsigaivinimui, šalti ir šilti gėrimėliai. Radijo klubo valdy-ba kviečia svečius iš arti ir toli. Visi būsite mielai laukiami.

ST. BUTKAUS ŠAULIŲ KUOPOS GEGUŽINĖ

Gegužinė įvyks rugpjūčio 15 d. Adolfo ir Sofijos Vasiulių sodyboje, netoli Manchesterio. Prasidės po 11:30 val. pamaldų. Šauliai vaišins svečius lietuviš-ko skonio maistu — koldūnais, balandėliais ir šiltomis dešro-mis su kopūstais. Bus šalti ir šilti, gaivinančių gėrimėlių. Rengėjai maloniai lauks ir pasi-ties svečius. Žinoma, ir nuoš-rižiai vaišins.

BALFO 76 SKYRIAUS ĮSVYKA

Įsvyka įvyks rugpjūčio 22 d. C. ir O. Šadeikų gražioje sody-boje, 28975 Wellington Dr., Farmington. Įsvyka prasidės tuoj po 10:30 val. pamaldų. Bus šilto ir šalto, skanaus lietuviško skonio maisto ir kitų pajvairini-mų, laimėjimo stalas bei įvairūs žaidimai pievutėje ir draugiški pašnekėsiai.

Dar kartą priminsiu Naujienų skaitytojams apie būsimą BAL-fo pikniką.

MČSŲ MIRUSIEJI

Šie metai detroitiečiams ne-gailestingi, nes daug lietuvių iš-keliavo į anapus. Kartais šermė-ninėje gulėjo net po du ir ne-visai pasenę, net ir jaunuoliai, vos pražydėję, pasiruošę gyve-nimui.

Liepos 5 d. staiga ir netikė-tai atsisakė su šiuo pasauliu, organizacijose veiklus darbuo-tojas, sulaukęs 64 metų amžiaus Petras Marčiukaitis. Buvo pa-sarvotas Steponausko laidojimo koplyčioje. Po rožinio sukalbė-jimo įvyko atsisveikinimas. Pir-mas atsisveikino Radijo klubo pirmininkas Kazys Gogelis. Per-skaitė atsisveikinimo laiską, gautą iš DL Organizacijų cent-

ro valdybos ir iš BALfo valdy-bos. Vilniaus Krašto Sąjungos ir draugų vaidu atsisveikino Al-bertas Misiūnas. Po gedulingų pamaldų Dievo Apvaizdos šven-tovėje, liepos 8 dieną didelis būrys nulydėjo į Moky Sepulch-re kapines amžinam poilsui.

Velionis Petras gimė Lietuvo-j. Kaip ir daugelis lietuvių, pa-traukė iš Lietuvos Antrojo Pasaulinio karo metu. Kele-tų metų pagyvenęs Vokietijoje, 1949 m. atvyko į Ameriką — Detroitą. Čia dirbo įvairiose monėse. Užaugino ir išmoksi-no dvi dukras ir sūnų. Buvo ge-ras ir rūpestingas tėvas.

Nuliūdime Eko mylėma žmo-na Elena, dukros: Brutė ir Re-gina su šeimomis.

Mielas Petrai, išėjai ramy-bėje. Tėbūnie tau lengva sve-tinga Amerikos žemė! Ant. Sakauskas

GANDRAS — ARTIMAS ŽMOGUI PAUKSTIS

Kovo mėnesio pabaigoje ir ba-landžio pradžioje Lietuvoje pra-dėda pasirodyti gandrai. Deja, Amerikoje jų nėra, todėl apie juos čia girdime tik pasakose arba matome paveiksluose bei televizijoje. Kartais miestuose matome tokių užrašų "Stork Store" arba "Stork Town".

Lietuviai mėgo gandrų ir laukdavo jų atskridimo. Kai-muose ir sodybose jiems paruoš-davo vietą lizdai, į medį užke-liant kokį ratą ar senas akėčias. Visus kitus rengimus gandrai atlieka patys.

Žmogus ir gandrai pradėjo sugyventi labai seniai, to prie-žastis gali būti ta, kad artima žmogaus kaimynystė užtikrina gandrai saugumą.

Lietuviai laikė gandrai laimės reiškėju, triobų saugotoju nuo gaisro, todėl to paukščio užmu-šimas buvo skaitomas didžiau-sia piktadariyste.

ROMAS KALANTA

JURGIS JAŠINSKAS

SPAUDOS PABIROS

Atsiminių žiupsnelis apie Tauragės Mokytojų seminariją, mokytojus ir mokinius

(Tęsinys)

Nacinės Vokietijos ir bolševi-kinės Rusijos karo pradžioje Jonas Remeikis, žinodamas, ko-kių niekšybių Tauragės, lietu-viams yra pridavęs, pabėgo į Kauną ir čia sugebėjo prisiplak-ti prie vokiškojo Gestapo, gau-damas tarnybą Aleksote, būri-šlame aerodrome. Nežinau, kokį darbą jis ten dirbo. Kartą, 1942 metų žiemą, netikėtai susitikau-tą lietuvišką išnarą Kauno Lais-vės alėjoje netoli Soboro. Buvo apsilikęs brangiu kailiu "fut-ra". Pamatęs mane, bandė pa-

sprukti, bet pašauktas pavarde, atsisuko ir, tiesdamas ranką pasisveikinimui, "nudzūgo", iš-lardamas mano pavarde, kaip senam pažįstamam. Nepriėmęs pasisveikinimui ištistos rankos ir jos savininką pavadinęs ati-tinkamu terminu, pareikalavau pasakyti, už ką jis mane viešai apšmeižė? Mykiodamas bandė aiškintis, bet kai paklausiau, už ką jis įrašė į išremtinų į Sibirą anksčiau šiamė rašinyje pami-nėtas mano pažįstamas taura-giškius, to nepaneigdamas, pra-dėjo atsiprašinėti: "Dovanokite, atleiskite, tai buvo klaida..."

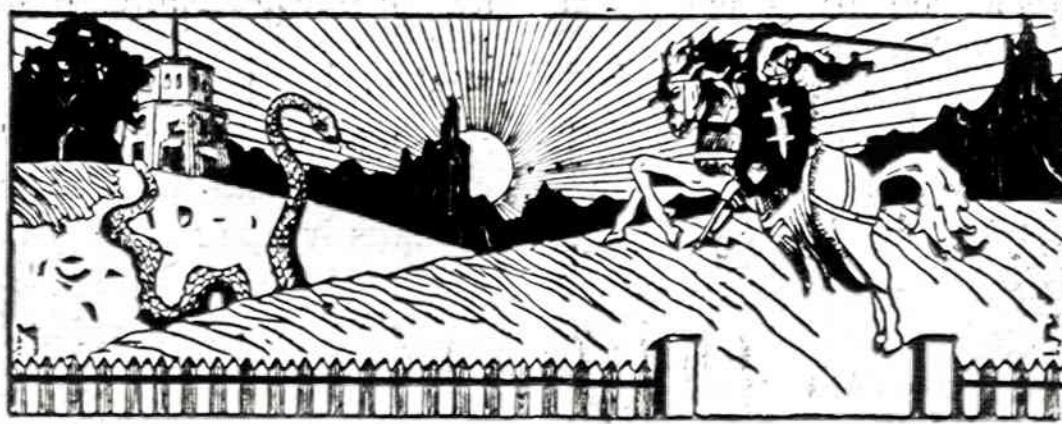
Aleksas Ambrose,

CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJOS

— autorius,
paruošė, sutvarkė ir išspausdino geriausią
Chicago lietuvių istoriją
(1869 — 1959 metai).
664 psl., vardynas.

Minkšti viršeliai. Kaina \$15.
Persiuntimas — \$1.

1967 metais išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija

Inž. LIUDAS MIKŠYS,
50 metų studijavęs, kaip

IS PRAETIES UKANŲ ATEINA LIETUVA,

parašė 700 puslapių knygą, kurio sudėjo viską, kas bet kada ir bet kur, bet kuria kalba buvo parašyta apie Lietuvą, lietuvių ir lietuvių kalbą. Jis mokėsi kartu su kun. Jaunium ir prof. K. Būga pas geriausius šimtmečio pradžios kalbininkus, padarė lietuvių kalbą liečiančias ištraukas, paruošė tikslus vertimus ir patarė mums toliau studijuoti.

Kaina \$25. Kieti viršeliai. Paštas \$2.

NAUJIENOS

1739 S. Halsted St., Chicago, IL 60608

Kaip tyla, tuo momentu pa-sirodė pripuolamai praeinančs policininkas. Jį pastebėjęs, ko-munistinis šnipelis Jonas Re-meikis nūdėmė į kitą Soboro pusę, net jo pūchnaus kailinio apdaro skvernai suplėvėso. Šį pizodą įrašiau tam, kad taura-gišiai, Sibire iškentėję neisi-vanzduojamas kančias ir išlikę gyvi, žinotų, kam turi būti "de-kinngi" už tas kančias jiems pa-rengusiam.

SLUOTOJE "šgarsintas" ir kasnakt (bolševikų slaptoji po-licija savo aukas užpuola naktį miegančias ir jas areštuoja) aukdamas nekviestų "svečių", paprašiau mano viršininkų Kau-ne, perkelti mane į kurią kitą mokyklą. Prašymas buvo paten-kintas ir 1940 m. rudenį išvy-kau į naują darbovietę. Tuo ma-no darbas Tauragės seminarijo-je pasibaigė ir kartu nutrūko iesioginiai ryšiai su tos mokslo istaigos mokytojais ir mokniais. Buvo labai liūdna ir graudu su-jais visais išsikirti. Tas skaus-mas dar ir dabar širdį perša, iršimūnus pirmąją, kaip moky-tojo, darbovietę, kurioje, pada-rydamas daug mokyme ir auk-lėjime klaidų, įsitikinau, koks sunkus ir atsakingas yra moky-tojo, o ypatingai jaunimo auk-lėjimo darbas. To darbo įpras-minimas, mano praktiniu įsili-kinimu, yra šitoks: kiekvieno mokslo dalyko mokytojas pri-valo būti visapusiškas jo žino-vas, sugebančs tą žinoviskumą savo mokiniams perteikti len-gvoje ir suprantamoje formoje, o auklėjimo srityje veikdamas savo auklėtinius mokytojas pri-valo vadovautis visiems savo auklėtiniams taikomu ir neša-lisku MELES dėsniu. Tai buvo praktiniame mano, kaip moky-tojo, darbe, susiformavęs dės-nis, kurio, deja, nebelurėjau progos pabandyti įvykdyti.

Viską klaidingą mokytojo dar-bą supraddamas ir, žengdamas į Užmarštį, pasiguodžiu mano buvusių Tauragės seminarijoje mokinių dėmesiu man: jie, bū-dami išsiblaškę po visą pasaulį, parašo man apie savo gyveni-mą ir apie kitų Tauragės semi-naristų likimą. Tų, man para-šančių nuopelnų, turiu beveik visų seminaristų, išsiblaškiusių po visą pasaulį ir likusių Lietu-voje, sąrašą ir žinias apie jų dabartines gyvenimo aplinkybes. 1939-1945 metais pasaulyje siautusi II-jo Pasaulinio karo

audra skaudžiai nusiaubė ir mū-sų gimtąjį krašį ir paskiras jo vietas. Tų aukų tarpe buvo ir Tauragės mokytojų seminarija ir buvę jos auklėtiniai.

Dabar jie, tarytum rudeninio viesulo nuo medžių nuplėsti la-pai, vėl susikaupia į vieną ku-petą ir joje atgaivina buvusią tarpusavio draugystės ir bendro darbo liepsnelės šilumą.

(Bus daugiau)

LIETUVIŲ DAILININKŲ ŽINIAI

Bendroji Lietuvių Dailės Pa-roda šiais metais bus atidaryta spalio 1 d. Čiurlionio Galerijoje, 4038 Archer Ave., Chica-go, Ill. 60632. Bus skiriamos premijos: dail. M. Šileikio (\$750) — už tapybą ar skulp-tūrą, Čiurlionio Galerija, Inc. (\$500) — už bet kurios techni-kos kūrinių ir dail. T. Petračio (\$250) — už akvarelę ar gra-fiką.

Norintieji parodoje dalyvauti dailininkai atsišiepia laiškais galimai anksčiau, atsiųsdami \$10 registracijai. Parodai gali-ma siūlyti iki 10 darbų, iki rug-sėjo 1 d. atsiunčiant kūrinių skaidres ar fotografijas. Čikagos ir apylinkių dailininkai gali pri-statyti pačius kūrinius.

Priimtų parodai darbų juoda-balta fotografijos, tinkamos ka-talogui ir spaudai, atsiunčiamos ne vėliau rugsėjo 15 d. Darbai parodai pristatomi ne vėliau rugsėjo 27 d. Vėliau atsiųsti kū-riniai parodoje nebūs išstatyti.

Premijuoti kūriniai paliekami Meno Kūrinių Fonde, Nepri-klausomai Lietuvai. Kūriniai pristatomi ir grąžinami savini-nkų sąskaita.

Jury Komisija bus paskelbta vėliau.

Lietuviai dailininkai, dalyvau-kite kūrybos varžybose! "Sieki-te ten, kur vyzdis nepasiekia, laukžkite tai, ko protas nepa-jėgia!"

Čiurlionio Galerija, Inc.

— Mula Chomeini tvirtina, kad prie Basros padaryti dideli nuostoliai irakiečiams, bet iranėčiai Basros nepasiekė.

— Antradienį aukso upeija kainavo \$346.

— Britų geležinkelų darbi-ninkai baigė streiką.

NEBRANGIOS, BET VERTINGOS KNYGOS

● LITERATURA, lietuvių literatūros, meno ir mokslo 1954 m. metraščių. Jame yra vertingi, niekuomet nesenstą, Vincas Krėvė, Igno Šlapelio, Vinco Maciūno, P. Jonko, V. Stankos, J. Raudkio, dr. Kazio Griniaus, taip pat K. Matusevičiaus ir V. Mellaus straipsniai bei studijos, iliustruotos nuotraukomis ir M. K. Čiurlionio, M. Šileikio, V. Kašubos, A. Rūkštelės ir A. Varno kūrybos paveikslais. 365 pusl., knyga kainuoja tik \$3.

● DAINŲ ŠVENTES LAUKUOSE, poetės, rašytojos ir tautinių kokių pirmūnės Juozės Vaičiūnienės atsiminimai apie dainų šventes bei jų istoriją ir eigą. Įdomi skaityti ir nedainuojan-tiems, gerintis autorės puikiu stiliumi ir surinktais duomenimis bei užkuliais. Studija yra 151 pusl., kainuoja \$2.

● VIENISO ŽMOGAUS GYVENIMAS, Antano Rūkės aprašytas Juozo Adomaičio — Dėdės šerno gyvenimas. Tai ne sausas gyvenimo bruožų aprašymas, bet tikslai to lafkotarpio buities lite-ratūrinė studija, suskirstyta skirsneliais. Ta 206 puslapių knyga parduodama tik už \$2.

● LIETUVIAKASIS PAMARTS, Henriko Tomo-Tamalausko įdomiai parašyta studija apie Rytprūsius, remiantis Pakalnės ir Labguvos apskrityų duomenimis. Aprašymai įdomūs kiekvienam lietuviui. Leidinyje iliustruotas nuotraukomis, pabaigoje duodama vitovardžių pavadinimai ir jų vertiniai ir vokiečių kalba. Labai candingoje 335 pusl. knygoje yra Rytprūsių žemėlapis. Kaina \$6.

● KĄ LAUMES LEME, rašytojos Petronėlės Orinaitės atsi-minimai ir mintys apie asmenis ir vietas neprik. Lietuvoje ir pir-maisiais bolševikų okupacijos metais. Knyga turi 234 puslapius, bet kainuoja tik \$3.

● JULIUS JANONIS, poetas ir revoliucionierius, nesupras-tas ir klaidingai interpretuojamas gyvenime ir politikoje; tik ne Jurlo Jašinsko knygoje apie Juliano Janonio gyvenimą ir poe-tiją. Dabar būtų jį galima pavadinti kovotoju už žmogaus teisę. Knyga yra didelio formato, 265 puslapių, kainuoja \$6.

● SATYRINĖS NOVELS, M. Zoschenko kūryba, J. Valašio vertimas. 206 psl. Knygoje yra 40 samojingų novelių. Kaina \$2.

Knygos gaunamos Naujienos, 1739 So. Halsted St., Chicago, IL 60608. Užsakant pašto, pridėti 30 centų persiuntimo išlaidoms.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

MAISTAS IŠ EUROPOS SANDELIŲ

2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. 925-2787

Didelis pasirinkimas geros rūšies įvairių prekių.

MARIJA NOREIKIENE

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Cosmos Parcels Express Corp.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. 925-2737

V. KALANTINAS

JAY DRUGS VAISTINE

2759 W. 71st St., Chicago, Ill.

• RECEPTINGAI IŠPILDOMI RECEPTAI • FANNIE MAY SAL-DUMYNAI • KOSMETIKOS REIKMENYS

Atidara šokiadieniais nuo

9 val. ryto iki 10 val. vakara.

Šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 8:30 val. vak.

D. KUHLMAN, B.S., Registruotas vaistinėinkas

Tel. 476-2206

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.

1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone 421-5184

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

As of January 1, 1968	pusel metų	\$22.00
Subscription Rates:	tris mėnesiams	\$15.00
	vienam mėnesiui	\$ 4.00
Chicago \$45.00 per year, \$24.00 per six months, \$12.00 per 3 months. In other USA localities \$40.00 per year, \$24.00 per six months, \$12.00 per three months. Canada \$45.00 per year, other countries \$48.00 per year.	Kanadoje:	
	metams	\$45.00
	pusel metų	\$24.00
	vienam mėnesiui	\$ 4.00
25 cents per copy	Užsieniuose:	
Nuo savaitės pirmos dienos	metams	\$48.00
Dienraščio kainos:	pusel metų	\$24.00
	vienam mėnesiui	\$ 4.00
Chicagoje ir priemiesčiuose:	Naujienuose elne kasdien, šiek tiek sekundienius, leidžia Naujienuose Bendrovė, 1739 So. Halsted St., Chicago, IL 60608. Telefonas 421-5184.	
metams	\$45.00	
pusel metų	\$24.00	
tris mėnesiams	\$12.00	
vienam mėnesiui	\$ 4.00	
naudo JAV vietose:	Pilnais reikiama pinigais	
metams	\$40.00	
	Orderiu kartu su užsakymu.	

NAUJIENŲ raštinė atidara kasdien, šiek tiek sekundienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. popiet. Šeštadieniais — iki 12 val.

Vienas klausimas Romui Šarmaitiui

Skaitytojas paklaus, kodėl mes klausime Romą Šarmaitį? Kas jis toks, kad mes kreipiamės į jį visiems lietuviams įdomiu klausimu?

Romas Šarmaitis šiaudieninėje Lietuvoje yra įtakingas žmogus. Jis yra komunistų partijos sudaryto istorinio instituto direktorius ir didžiausias lietuvių tautos praeities klastotojas. Jis nustato kryptį, kuria okupuotos Lietuvos istorikai privalo prisilaikyti. Jis paruošė Lietuvos komunistų partijos istorijos du tomus, kada lietuvių dauguma žino, kad Lietuvos komunistų partijos nebuvo ir nėra. Veikia rusų komunistų partija, kurion yra įtraukta ir lietuviškoji komunistų partija. Bet jeigu lietuvių komunistų partiją išjungsimė iš rusų komunistų partijos, tai lietuviškos komunistų partijos nebus.

Romas Šarmaitis 1909 metais gimė Ukmergės apskrityje, Žuklių kaime, mažžemių ūkininkų šeimoje. Bet jis padarė didelę karjerą Lietuvoje pavergusių rusų tarpe. Sudarė komunistais tapo šimtamargių ūkininkų vaikais. o Ukmergės srityje susidarė komunistų lizdas iš silpnųjų ūkininkų.

Šarmaitis buvo Juozo Žiugždos mokėtojas. Žiugžda, perėjęs kelias politines partijas, pasirinko komunistų partiją didžiausia lietuvių tautos atstove ir visas savo žinias derino su nesamos partijos "atliktais darbais" ir "gilia ideologija". Žiugžda išmokė Šarmaitį, kaip reikia klastoti praeitį ir iš nieko "padaryti viską".

Šių metų birželio 24 dieną Vilniuje buvo suruošta Zigmo Aleksos Angariečio šimto metų gimimo sukaktis. Vilniuje susirinko komunistų partijos įtakingesni nariai, jų tarpe ir dabartinis komunistų partijos pirmasis sekretorius, kad galėtų pasiklausyti Romo Šarmaitio specialiai paruošto pranešimo apie Angariečio biografiją. Visi žino, kad Zigmą A. Angarietis buvo Lietuvos komunistų partijos steigėjas, Tiesos pirmas redaktorius, įvairių politinių brošiūrų autorius ir kelių veikalų kritikas.

Sovietų karo jėgoms įsiveržus į Vilnių, Kapsukas buvo sudarytas, Lenino primastos, Lietuvos ir Gudijos vyriausybės premjeras, o Angarietis-buvo vidaus reikalų ministras. Rusų raudonajai armijai išbėgus iš Lietuvos,

ČEKŲ ŽVALGYBA PRISIMENA

Ištrauka iš čekų žvalgybos viršininko gen. Fr. Moravet knygos "Masters of Spies" (Vertė Y.)

"Kuomet SSSR 1941 m. užpuolė naciai, Sovietų karo atžė Londone mane aplankė ir labai nuodugnai, beveik nuolankiai, prašė manęs perduoti žinias, ku-

rios būtų įdomios jo vyriausybei. Aš pasitariau su savo britų kolegomis, kurie sutiko, su sąlyga, kad aš praneščiau, kokias žinias perduodu rusams.

Vėliau pasirodė Londone kiltas Sovietų žvalgybos atslavas. Jis vadinosi Čicajev ir tikrai buvo iš NKVD (vėliau pasivadėnusi KGB). Jis taip pat pradėjo

kartų su ja Rusijon bėgo ir Angarietis.

Leninui pripažinus Lietuvos nepriklausomybę, Kapsuko vyriausybė buvo išformuota, o Angarietis paliktas be darbo. Po kurio laiko jis įsivėlė į Trečiojo Tarptautinio organizavimą. Kapsukas pradėjo pavydėti Angarietui. Angarietis vis dėlto dirbo Internacionale, o Kapsukas, likęs be valdžios, neturėjo ką veikti. Jiedu pradėjo rašyti straipsnius — Kodėl "tarybinė valdžia" Lietuvoje pralaimėjo? Kodėl jiedu nepajėgė paveikti Vilniaus darbininkų, o šie nesimetė kovon prieš "tautinę valstybę".

Naujienu skaitytojai žino, kad Zigmą Angarietis, Lietuvos komunistų partijos steigėjas ir pirmasis "Tiesos" redaktorius, pačių komunistų buvo sušaudytas, bet pačioje Rusijoje ir komunistų pavergtoje Lietuvoje ne visi žinojo, kad komunistai nužudė Angarietį. Keli vadai galėjo žinoti, bet eiliniai, kurie Angarietį pažino, galėjo būti girdėję, kad Angarietis pateko nemalonėn ir rusų Maskvoje buvo sušaudytas. Blogiausia, kad žiauriausiu Angariečio skundiku buvo Vincas Kapsukas.

Romas Šarmaitis, papasakojo apie visus didesnius Zigmo Angariečio darbus, ne vienu žodžiu neužsiminė apie tai, kad Angarietis buvo Kapsuko Stalinui įskustas ir nužudytas.

Iš J. Zukausko aprašymo aiškiai matyti, kad Šarmaitis, papasakodamas Vilniaus komunistams apie Angariečio gyvenimą, dar pasakė, kad kino studija paruošė Angariečio gyvenimo filmą, kurį pavadino "Renkuosi audrą". Bet nei filme, nei Šarmaitio pasakojime, nieko nepasakyta apie Angariečio paskutines dienas.

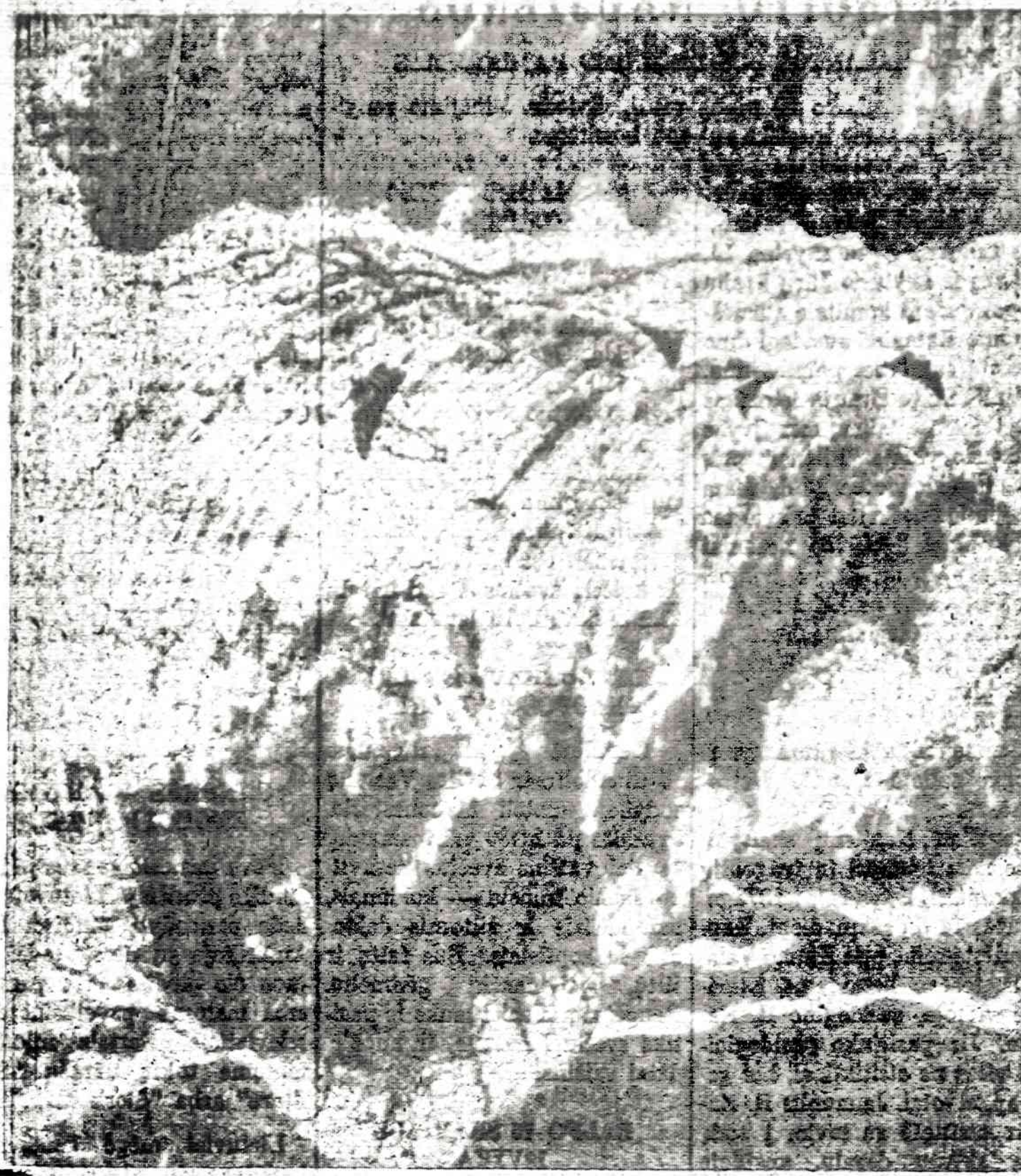
Kol Stalinas dar buvo gyvas, tai tokias žudynes po karo vadindavo "asmens kulto aukomis". Jokių tyrinėjimų mirties priežastims išaiškinti nebuvo. Kaltė būdavo verčiama Stalinui ar artimiesiems jo bendradarbiams. Ką Šarmaitis dabar daro, tai jaunesnėms kartoms jis iš viso apie Angariečio nužudymą nieko nesako. Jis tik pažymi, kad Angarietis mirė, bet nepasako tų aplinkybių, kuriose jam buvo atimta gyvybė.

Ar Šarmaitį rusai verčia tylėti apie Angariečio nužudymą, ar Šarmaitis pats apie tai tyli, norėdamas užtuoti nepateisinamą Sovietų valdžios elgesį su ištikimais rusams tarnavusiu lietuviu?

Iš visko matyti, kad Šarmaitis nori paslėpti faktus apie rusams taip ištikimai tarnavusį 6 klases baigusį Angarietį. Tos pačios linijos laikosi ir M. Tamosiūnas, užimęs susenusio Šarmaitio vietą partijos Centro komiteto sudarytoje įstaigoje.

Nejaugi rusams tarnaujančių lietuvių tarpe neatsiras nė vienas kuris drįs pasakyti, ką Angarietis nužudė, apvogė ar apšmeižė, jeigu rusams prireikė jį nušauti?

Chruščiovas papasakojo, kaip jie visi Beriją pribagė. Nejaugi Šarmaitis ir kapus nusisė Angariečio rusams padarytą tokį didelį nusikaltimą? Šarmaitis, aišku, tai daro su rusų žinia ir įsakymu, bet mes tą klausimą klebentime, kol Angariečio kriminalai bus iškelti viešumon.

M. K. Ciurlionis

JUROS SONATA FINALE

bendrantį su mumis maldaujančiu, tonu. Rusija pradėjo pralaimėti.

Tada pradėjo bendravimas su Sovietų žvalgyba. Buvo visa laika vienpusiškasis, mes suteikdavome žinių, o gaudavome lik naujų pareikalavimų. Nebuvo tikro Rytų - Vakarų žvalgybos bendravimo. Pvz., praktikoje nebuvo jokios kolaboracijos tarp Britų ir Sovietų. Jie nepasikeidavo net ir žiniomis, kurios būtu svarbios bendros karo veiksmus bevedant; situacija kenksminga bendram reikalui, tuo pačiu ir mums (čekams). Kuomet aš apie tai pranešiau Beneš, jis paliepė man perduoti Sovietams ateityje net ir tas žinias, kurias gaudavom iš kitų aliantų.

Taip, anot Beneš, mes parodysim Sovietų Sąjungai ne tik gerą valią. Tarp tokių perduotų žinių buvo nemažai tokių, kurių turėjo arba galėjo turėti tikrai rimtų pasekų į karo rezultatus. Be to, buvo kasdien daug ir svarbių žinių.

Ironiška, kad mūsų detalūs pranešimai apie Stalingradą, įgalino rusus iškovoti pirmąją pergalę. Ironiška, nes tas įvykis užbaigė pirmąją "draugišką"

periodą žvalgybos žinių perdavime.

Zinoma, buvo tarpinis periodas tarp "akosminių pirštinių" elgesio pirmajame periode ir "nelaikant liežuviu už dantų" — antrajame, nes mes dar buvome jiems reikalingi. Išėjimo ženklai jau rodėsi, kas toliau bus, nors tik keli juos pastebėjo.

Po Stalingrado įvykių Sovietų šypsenos išblėso. Kai rusų kariuomenė padėtis sutvirtėjo, Čicajev'o elgesys visiškai pasikeitė. Kuomet anksčiau jis atleido pas mane kasdieną ir dekodavo man už viską, ką jis gaudavo, dabar pasidarė kritiškas, įsakinejantis ir netgi grasinantis. Nors mes jam suteikdavome visas mūsų informacijas, jis buvo nepatenkintas, vis klausdavo daugiau ir dažnai kategoriškai reikalavo informacijų, kurių mes gauti neturėjome galimybių. Jis nebesivaržė ir pradėjo kisti į mūsų vidaus reikalus. Kriūkavo mūsų pagrindinio veikla, reikalavo, kad būtų suintensyvinata partizaninė veikla ir nesileido tikinamas, kad sąlygos Bohemijoje ir Moravijoje paprasčiausiai buvo tam netinkamos.

Kelms mėnesiams praėjus

po Eeydricho nušovimo (jis buvo vadinamas "Praho skerdiku" ir čekų pagrindininkai galų gale jį atisikratė. — Red.), Čicajev'as atvyko pas mane reikalaujamas, kad mes suorganizuotume masinių sabotažų "Skoda" įmonėse. Pilzene. Ten, jis piktai pabrėžė, čekai dirba klusniai ir meistriškai, gamindami ginklus, kuriais vokiečiai nužudė Raudonosios Armijos kareivius. Sabotažas, sakė Čicajev'as, turis būti tokios apimties, kad milžiniškos "Skoda" įmonės geroką laiką negalėtų veikti.

Jam atsakiau, kad būdama neskaitytina tauta, mes negalime sau leisti tokio veiksmo. Vokiečių atsiskaitymas toli persvertų baismę, kuri buvo įvykdyta už Heydrich'o nušovimą.

— Kiek jums kainavo Heydrich'as? — paklausė Čicajev. — 5,000 mūsų geriausių žmonių.

(Bus daugiau)

— Meksikos policija suėmė žmogų, įtarlamą užmušimu JAV profesorius.

PILNIS JAV TAUPYM. BONU.

HENRIKAS SINKEVICIUS

KRYŽIUOČIAI

(Tęsinys)

Šitie žodžiai galutinai nuramino kunigaikštienę, kuri tuojau nukreipė kalbą į Tynečą ir jo didingumą. Stebino mozurus ne tik vienuolyno turtinumas, bet ir viso krašto, per kurį jie dabar keliavo, turtai ir grožis. Aplinkui tankiai gulo kaimai su vaismedžių sodais, liepų gojai su gandrų lizdais liepų viršūnėse, apacioje lyg prisodinti aviliai šiaudų stogeliais. Pakeliui traukėsi įvairių javų laukai. Kartkartėmis vėjas nubanguodavo dar nepribrendusiomis javų varpomis, kurių tarpe lyg žvaigždės dangiui pasirodydavo melsvos rugiagėlės ir raudonosios laukų aguonos. Tolumoje už laukų kai kur juodavo ažuolų ir alksnių miškai, besimaudydami saulės šviesoje, o kitur — drėgnos pievos su galvijų bandomis ir skraidančiomis pempėmis. Galima būtų spėti, kad šiose vietose gyvena darbštūs ir žemę mylį žmonės. Kiek tik akis užmatė, kraštas atrodė ne tik pienu ir medumi plaukiąs, bet kad ir jo žmonės yra ramūs ir laimingi.

— Kazimierinė, karaliaus ūkis, — pasakė kunigaikštienė.

— Ir Dievas gali juoktis į tokią žemę žiūrėdamas, — atsakė Mikalojus. Dievo palaima plevėna viršum šios žemės, tačiau, atrodo, turėtų būti čia kiek kitaip, kai pradeda varpai skambėti. Tada

čia niekur negali rasti tokios vietos, kur varpų balsas tavęs nepasiektų! Todėl ir piktosios dvasios čia nesilaiko ir bėga net į Vengrijos pasienį, kad ten kurčiuosiuose miškuose pasislėpti galėtų.

— Todėl man ir nuostabu, — pasakė Kristino iš Sermukšninės našlė, — kad Valgiris žavingasis, apie kurį vienuoliai pasakojo, galėtų pasirodyti Tynece, kur varpai septynis kartus per dieną skambina.

Sita pastaba suneramino Mikalojų, kuris tik valandėlę pagalvojęs atsiliepė:

— Pirmiausia, Dievo sprendimai yra nenusakomi, o antra, neužmirškite, kad jis kiekvienam pasirodymui atskirą leidimą gauna.

— Tebūnie, kaip kam patinka, tačiau aš džiaugiuosi, kad nenakvojame vienuolyne. Mirčiau iš baimės, jei man toks pragaro milžinas pasirodytų.

— Nemanau, nes pasakoja, kad jis ypač gražus esąs.

— Nors ir gražiausias būtų, nenorėčiau, kad jis mane bučiuotų siera dvokiančiomis lūpomis.

— O iš kur žinote, kad jis norėtų jus tuojau pabučiuoti?

— J tuos žodžius kunigaikštienė, o su ja ir Mikalojus ir abu riteriai smagiai nusijuokė. Pagal kitus, nesuprasdama dėl ko, juokėsi ir Danutė, o kunigaikštienės dama, atsukusi supykusį veidą į Mikalojų, tarė:

— Mieliau norėčiau, kad jis bučiuotų, o ne tamsta.

— Ei, nešaukite vilko iš miško, — linksmai

atsiliepė mozuras, — nes dažnai keliu tarp Krokuvos ir Tyneco keliauja vilkolakiai, o ypač pavakariais. Dar gali išgirsti, ką kalbate, ir prisistatyti.

Tuo pat metu Macka, sėdėdamas aukščiau už kitus ir galedamas toliau matyti, patraukė pavadžius ir tarė:

— Dėl Dievo meilės, kas ten? — Kažkoks milžinas iš už kalnelio priešais mus atjoja.

— Ir žodis tapo kūnu! — sušuko kunigaikštienė. — Nepilaukite niekų!

Bet Zbyška pasikėlė balne ir tarė:

— Kaip gyvas esu — milžinas! Tikrai Valgiris!

Vežėjas iš baimės staiga sustabdė arklius ir, nepaleisdamas iš rankų vadelių, pradėjo žegnotis, nes ir jis, sėdėdamas aukštai ant ožių, pamatė milžinišką raitelį.

Kunigaikštienė kiek pakilo ir vėl greit atsisėdo, o Danutė savo galvą paslėpė kunigaikštienės sukniš klostėse. Raitieji dvariščiai, išgirdę nelaboją vardą, ratu susispytė apie kunigaikštienės karietą. Nors dar tebejuokaujančių vyrų akyse pasirodė baimės ženklai. Tik vienas Mikalojus iš ilgamiesčio atrodė nesiįdaujinas, ir norėdamas nurašinti kunigaikštienę, tarė:

— Nebijokite, garbingoji ponija. Dar saulė ne nusileido, o kad ir naktis būtų, šv. Ptolomėjus susitvarkys su Valgirisu.

Tuo metu nežinomas raitelis, nusileidęs nuo ilgoko kalnagūbrio, sustabdė arklių ir nejudėdamas

mas stovėjo. Besileidžiančios saulės spindulių nušviestas, jis buvo aiškiai matomas — jo išvaizda savo dydžiu toli prašoko įprastą žmogų. Jie buvo dabar nuo raitelio ne toliau kaip per 300 žingsnių.

— Ko jis ten stovi? — paklausė vienas dvariškių.

— Dėl to, kad ir mes nejudam, — atsakė Macka.

— Žiūrį į mus, lyg norėdamas kurį išsitrinkti, — pastebėjo kitas dvariškis. — Jei žinčiau, kad žmogus, o ne nelabasis, tai prijočiau prie jo ir tuočiau kanklėmis per galvą.

Moterys jau visai išsigando ir pradėjo balsiai melstis, o Zbyška, norėdamas pademonstruoti savo drąsumą kunigaikštienei ir Danutei, tarė:

— O aš nuėjau, kas man tas Valgiris!

Danutė beveik su asaromis pradėjo šaukti: "Zbyška! Zbyška!", tačiau jis pavarė arklių ir greitai nuėjo, tikėdamasis ir tikrąjį Valgiris kintrai ietimi persmeigti.

O Macka, sugebėdamas greitai spręsti, tarė:

— Atrodo milžinas, nes įkalnui stovi. Tikrai yra didelis ir stambus, bet tikras žmogus. Jūsų ir aš, kad Zbyška su juo nepradėtų ginčytis.

Jodamas rishia, Zbyška galvojo, ar ietį reikia iš anksto paimiti į durimo padėtį, ar gal vėliau arčiau prijojus apsidairyti, kas ten per žmogus.

(Bus daugiau)

R. VILIAUS

VAKARŲ VEJAI

112 modernios poezijos puslapių. Kaina \$5. Minkšti viršeliai. Pasiųsime poeziją, kai atsiųsime pinigų tokiu adresu:

Naujienos, 1739 S. Halsted St., Chicago, IL 60608

DR. PAUL V. DARGIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community Hospital
Medicine Director
1936 S. Main St., Westchester, IL
VALANDOS: 8-9 darbo dienomis ir
kas antrą ketvirtadienį 8-9 val.
Tel.: 543-1717 arba 543-1719

TEL. 233-8553
Service 855-4506, Page 06058

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS.
SPECIALYBĖ: AKIŲ LIGOS
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą.

Dr. Jonas F. Mažeika

D.D.S. — DANTŲ GYDYTOJAS
4600 W. 103rd Street
Oak Lawn, Ill.
Off. tel. 423-8380
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius
ir "contact lenses".

Dr. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63rd STREET
Valandos: antradienį 1-4 popiet,
ketvirtadienį 5-7 val. vak.
Ofiso telefonas: 776-2880,
Residencijos tel.: 448-5545

FLORIDA

DR. C. K. BOBELIS

Prostatos, inkstų ir šlapimo
takų chirurgija.
5025 CENTRAL AVE.
St. Petersburg, Fla. 33719
Tel. (813) 321-4200

PERKRAUSTYMAI

MOVING
Laidimai — Plna apdrauda
REMA KAINA
Prilank Master Charge
ir VISA kortele.
R. SERENAS, Tel. 925-8063

MOVING

Apdraustas perkraustymas
iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
Tel. 376-1882 arba 376-5996

SOPHIE BARCUS

RADIJO ŠEIMOS VALANDOS
Šeštadieniais ir sekmadieniais
nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.
Sofijos WOPA - 1490 AM
transliuojamos iš mūsų studijos
Marquette Park.

Vedėja — Aldona Daukus
Telef.: 778-1543
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, IL 60629

RADIJO PROGRAMA

Sonatasia Lietuvių Radijo progra-
ma Naujojoje Anglijoje, iš stoties
WLYN, 1360 bangų AM, veikia sek-
madieniais nuo 8 iki 9:30 val. ryto.
perduodama vėliausių pasaulinių
šinių santrauka. Be to, komenta-
rai, muzika, dainos, ir Magdūtes
Pasaka. Šia programa veda Stepo-
nas ir Valentina Minkai. Biznio
reikaliai kreipis į Baltic Florists —
gėlių bei dovanų krautuvių, 302 E.
Broadway, So. Boston, Mass. 02127.
Telefonas 288-0489. Ten pat gau-
namas "Naujienos", dujėlis pasi-
rinkamas netvistikų knygų ir lie-
tyviųkų dovanų.

LIETUVOS SENIORŲ VYČIŲ SUSIRINKIMAS

1982 m. liepos 17 d. 1 val.
seniorai rinkosj aptarti delegatų
siuntimą į Clevelando Vyčių
kongresą, kuris įvyks rugpjūčio
5-8 dienomis. Vyksta savanoriai
delegatai: K. Petrulienė, A. Ga-
baliėnė ir K. Vidzius. Pastarasis
važiuos savo automobiliu ir nu-
vės delegatus.

A. Petrulienė, išdirbusi virš
50 metų Lietuvos Vyčių organi-
zacijoje, bus pakelta į Garbės
narius. Tuo reikalu valdyba
pranešė Centro valdybai, kuri tą
siūlymą aprobavo. Skyriaus val-
dyba įnešė registracijos mokes-
tį \$50 ir apmokės \$170 — kelio-
nės ir viešbučio išlaidas.

Rugsėjo 5 d. Seniorai Vyčių
salėje rengia pikniką. Sudaryta
komisija. Prašome fantų ir gau-
siai dalyvauti.

Mirė dvi narės: Ona Piezienė
ir S. Zizas. Užprašytos šv. Mi-
šios ir pareikšta šeimoms užuo-
jauti.

Buvo diskutuota statuto in-
terpretacija dėl pirmumo — dar-
bų įvertinimo.

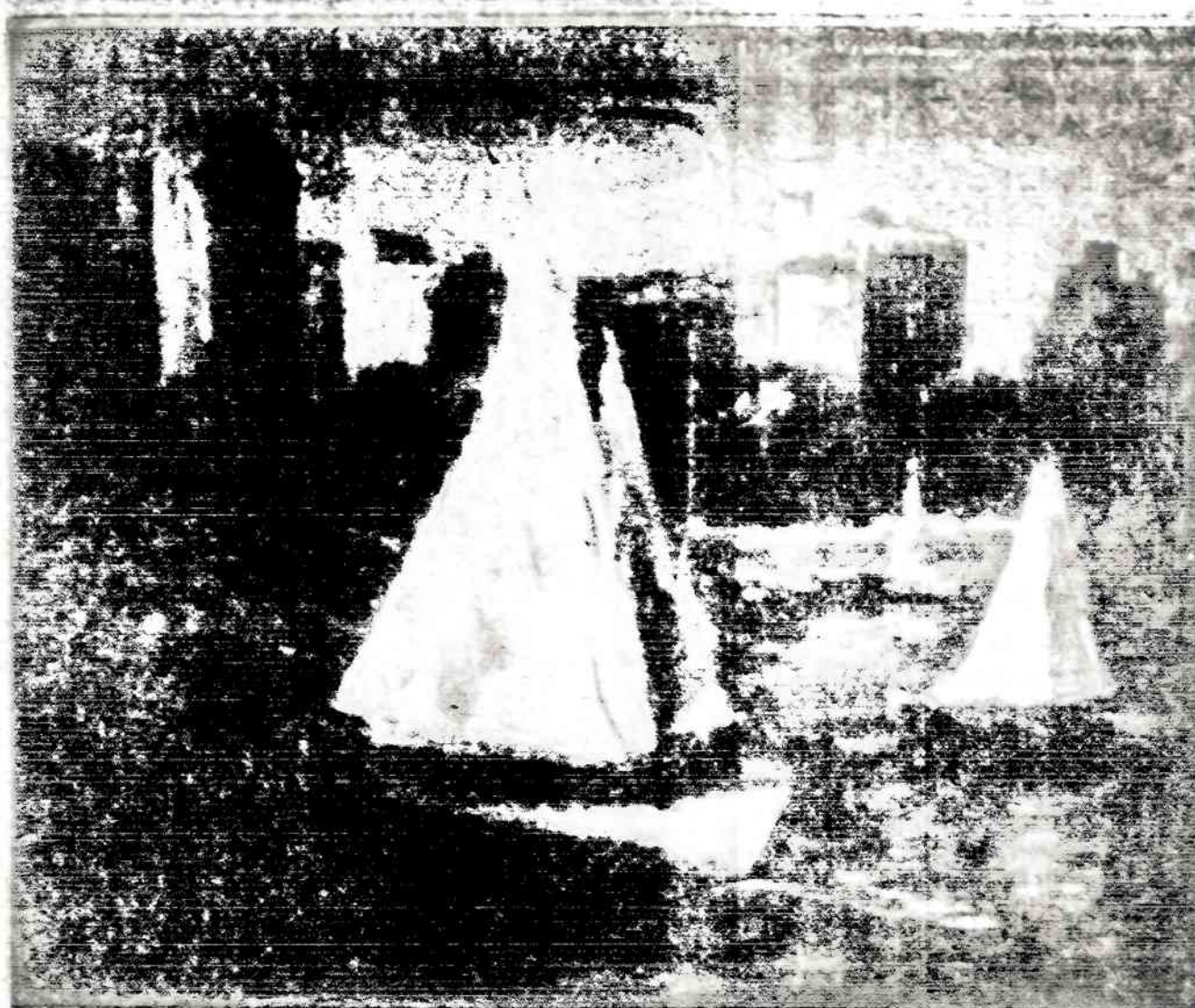
Susirinkimas pradėtas ir baig-
tas malda į šv. Kazimierą.

J. Poškus pagamino prieš 55
metus Lietuvos pavasarininkų
kongreso nuotrauką. Ten Lietu-
vos vyčių ekskursija iš Ameri-
kos įteikė gen. Žukauskui aukso
kardą. Vienas senioras nupirko
rėmą. Paveikslas bus pakabin-
tas Vyčių salėje.

V. Samaska ir viena ponija tu-
rėjo dalyvauti prezidentūroje,
skelbiant Pavergtų Tautų Sa-
vaite. Kažkas išjungė...

Vaisindamiesi kavute, šneku-
čiavomės aktualiais klausimais.
K. P.

— Už šešių mėnesių indėlių
lakštus, \$10,000 min. deposite,
nuo liepos 20 dienos bus moka-
ma 12.7 proc. O už 3-jų mėn.
lakštus taupymo bendrovės mo-
kės 11.14 proc.

M. ŠILEIKIS

LAIVELIAI

V. PŪTVIO GYVENIMO BRUOŽAI

Vytautas Pūtvis
(sąsiųsėl)

Pirmame pasitarime tedalyva-
vo 3-6 asmenys, o antrame
jau apie 15. Tų organizacinių
žygų sumanytojai buvo Matas
Salčius, Antanas Vienuolis-Zu-
kauskas, Faustas Kirša, Adol-
fas Klimas ir kiti...

Naujuoju reikalu ypačiai bu-
vo užsidegęs ir juo rūpinosi M.
Salčius. Nors pagal mūsų rašy-
tojų Vienuolį pirmoji ginkluoto
būrio mintis kilusi kažin kieno
kito galvoje. Štai jo žodžiai:

"Vieną kartą viename iš mūsų
(Sp. biuro bendradarbių, J. M.3

atėjo mintis, kad gera būtų, jei
valdžia visus valdininkus aprū-
pintų ginklais". Toliau gi sako:
"M. Salčius pridėjo dar, kad
reiktų, kad toji pati valdžia, iš-
davusi ginklus, išmokytų mus
ir kaip juos naudoti."

Nutarta susaukti dar platesnį
susirinkimą, vadinasi, jau trečią
ir tai birželio 27-tą. M. Salčius
jo redaguojamame "Saulėteky-
je" (5-mė nr., VI. 27) štai ką iš-
spausdino: "Valdžios įstaigų
tarnautojų tarpe yra plačiai pa-
sklidusi mintis, kad tarnauto-
jams būtina reikia mokytis ka-
rsko muštro. Tuo tikslu Kauno
įstaigų tarnautojai mano suda-
ryti tam tikrą laisvanorių "Plie-
no batalioną", kuris būtų kari-
nių instruktorių nuolatos mankš-
tinamas. Baltaliošas veikų tik-
tai Kaune. Penktadienį, birželio
27 d. banko namuose bus įstaigų
tarnautojų pasitarimas tuo rei-
kalu."

Šiame susirinkime naujoji
draugija gavo šaulių vardą. Be-
to, ji įterpiama į neseniai su-
kurta Lietuvos Sporto Sąjun-
gą, kaip jos sekcija."

(Jonas Matusas, Saulių Sąjun-
gos istorija, p. p. 3-5)
"Plieno bataliono" organiza-
toriai, Spaudos Biuro tarnauto-
jai, delegavo M. Salčių ir A. Vie-
nuolį-Zukauską susirūsti su Vla-
dū Pūtvio ir su juo pasitarti
apie savo sumanymą. Antanas
Vienuolis-Zukauskas apie tai nas garbingas mūsų tautietis.

rašo:

"Nutarėme kreiptis į kitas mi-
nisterijas, bet iš pradžių mane
ir Salčių delegavo į socialinio
aprupinimo ministeriją pas Vla-
dū Pūtvį išdėti jam mūsų su-
manymą ir išklausti jo nuomo-
nės ir patarimų. Velionis dar
buvo tada s. aps. ministerijoje
pas St. Kairį. Sutikome jį prie
durų išeinant iš ministerijos. M.
Salčius mane supažindino ir
pradėjo aiškinti, kokių reikalu
prie jo atėjome.

— Vyrai, argi jūs neturite
ginklų? — nustebė mus iškla-
sęs velionis: — Šitokie neramūs
laikai, kai sunku atskirti drau-
gą nuo priešo, o jūs dargi gink-
lų sau nepasirūpinatė?

— O tamsta ar turi? — pa-
klausė Salčius.

Velionis praskleidė frenčių ir,
parodęs didelį pajustėjimą ka-
bantį parabelį, pridėjo:
— Aš nė žingsnio niekur ne-
daraui be ginklo, — mano visa
šeima ginkluota! Ir giminės...
Eime pasikalbėsime...
(Bus daugiau)

Kur glūdi priežastis?

— Jei jūs nebėvertinate to,
ką esate paveldėję iš praeities,
jeigu jums nebepatinka nuosa-
vos dainos, kalba, ir artimesni
tautietiai, tai galite būti tikri,
kad nedaug kas jus sužavės,
nors apkeliautumėt visą pasaulį
skersai ir išilgai, pastebėję vie-
niuosius-Zukauskus apie tai nas garbingas mūsų tautietis.

Fresh Cherries Nest In Summer Dessert

Northwest fresh sweet cherries are popular for fresh eating
right off the stem, but they are also great for creating luscious
treats like these Cherry Dessert Nests. Sponge cake cups frosted
with cream cheese and coconut are the nests for a spiced
cherry sauce.

This same cherry sauce can be used another time to spoon
over delicate crepes, or layer with ice cream in parfait glasses.
Northwest sweet cherries are on the market from mid-June
to early August. To make the most of this short season, use
fresh sweet cherries whenever the menu calls for fruit. And
freeze a supply while they're at their peak for use throughout
the year.

Cherry Dessert Nests

3 cups Northwest fresh
sweet cherries	1 package (3 oz.) cream
cheese, softened
3/4 cup water	2 tablespoons sugar
1/2 cup sugar	2 teaspoons lemon juice
3 tablespoons cornstarch	1/2 teaspoon grated lemon
peel
3 tablespoons water	1 package sponge cake
dessert cups (6 cups)
2 tablespoons brandy, or
1/2 teaspoon brandy
flavoring	1/2 cup flaked coconut,
toasted

Fit cherries. Combine cherries, 3/4 cup water and 1/2 cup
sugar. Cook 5 minutes. Blend cornstarch and 2 tablespoons
water. Add to cherries. Cook, stirring constantly, until thick-
ened and smooth. Add brandy. Cool. Combine cream cheese,
2 tablespoons sugar, lemon juice and peel. Mix until smooth.
Frost outside of dessert cups with cream cheese mixture. Roll
in toasted coconut. Spoon cherry sauce into centers. Makes
6 servings.

MEDICAL FACTS

NATIONAL OSTEOPATHIC MEDICINE WEEK
TO BE OBSERVED JUNE 1-7, 1980 BECAUSE...

DOCTORS OF OSTEOPATHY,
D.O.'S, ARE THE FASTEST
GROWING HEALTH CARE
PROFESSION. A KELLOGG
FOUNDATION STUDY
PROJECTS A 71% GROWTH
FOR THE OSTEOPATHIC
PROFESSION DURING
THE 1980'S.

MANIPULATIVE
THERAPY PROVIDES
PATIENTS WITH
AN ADDED DIMEN-
SION OF TREAT-
MENT.

D.O.'S PRACTICE
HOLISTIC MEDICINE,
TREATING THE
WHOLE PATIENT
AND NOT JUST THE
DISEASE OR INJURY.

90 PERCENT OF
ALL D.O.'S ENGAGE
IN PRIMARY CARE
MEDICAL PRACTICES
WITH OVER 50 PER-
CENT LOCATED IN
SMALL TOWNS
AND RURAL AREAS.

GORDON

Funeral Home and Cremation Service

Charles Stasukaitis 1729 S. Halsted St.
FD. LE. Chicago, IL 60608
(312) 226-1344 24 Hour Service

EUDEIKIS

GAIDAS -- DAIMID

SENIAUSIA IR DIDZIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

4605-07 SO. HERMITAGE AVENUE
Tel. 927-1741 — 1742

4330-34 SO. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas 523-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

PETKUS

TEVAS IR SŪNUS MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street

1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef. 476-2345

TRYS MODERNISKOS KOPLYCIOS
AIKSTĖS AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

VANCE FUNERAL HOME

1424 South 50th Avenue

Cicero, ILL. 60650

Tel.: 652-5245

TRIJŲ KOPLYČIŲ LAIDOJIMO SERMENINĖ

Patarėjai ir laidojimo direktoriai:

JEAN VANCE ir GEORGE SORINI

Aikstės automobiliams pastatyti

NARIAI:

Chicago

Lietuvių

Laidotuvių

Direktorių

Asociacijų

AMBUSANSO PATARNAVIMAS

TURIME

KOPLYČIAS

VISOSE MIESTO

DALYSE

STEPONAS C. LACK IR SŪNUS

(LACKAWICA)

2424 WEST 69th STREET Republic 7-1211
11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, ILL. 974-4416

BUTKUS - VASAITIS

1448 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: Olympic 2-1944

PETRAS BIELIŪNAS

4448 So. CALIFORNIA AVE.

Tel.: Lafayette 3-3574

KULTŪRINĖS CHICAGOS LIETUVIŲ ORGANIZACIJOS

(Tęsinys)

Pradėjo rašinėti meno temomis tuos, kai baigė meno mokyklą. "Meno žinias" pradėjo redaguoti 1932 m.; jos eina ir šiandien "Naujienu" kultūriniam priede.

Sileikis priklauso kelioms menininkų organizacijoms, Chicago Lietuvių Literatūros Draugijai, Amerikos Lietuvių Istorijos Draugijai ir kitoms organizacijoms. Jis yra "Naujienu" direktorius. Jaunatvėje buvo veiklus socialistų organizacijoje. Jis pirmas dailininkas, kuris daugiausia savo kūrinių išstatė kitataučių meno parodoje; Meno Institute, 1932 m. Chicago Pasaulyne parodoje, Michigan, Wisconsin ir Indianos universitetuose; Springfielde, Bostone, Decatur, Peoria ir kitur. Priklauso prie įvairių kitataučių ir lietuvių meno bei kitų organizacijų. Yra Chicago Meno Instituto filisterių narys, Čiurlionio galerijos Chicago organizatorius ir 5 metų buvo josios direktorius. Yra akademikas tapytojas, lyrinis impresionistas.

Antanas Valda (Valadka) gimė c. 1890 m., rodos, Kupiškio, Baigęs Worcesterio meno mokyklą, įstojo į Chicago Meno Institutą 1920 m. Čia jis baigė trijų metų kursą ir gavo diplomą. Buvo geras portretistas, bet peizažų darbu nesidomėjo. Baigęs mokyklą, tuoj gavo darbo Mayer and Both skelbimų sindikato studijoje, bet užėjus depresijai toji meno sritis nustojo savo potencialumo ir dail. Valda nusivylęs išvyko į New Yorką ieškoti geresnės ateities. Tačiau savo profesiją apleido ir užsiėmė kitokiais darbais. Buvo geras stalius.

Meno Institute beveik tuos pačius metus mokėsi, be jau minėtų, dar šie lietuviai: J. Bla-

kevičius, P. Kačerauskas ir I. Ilakas. Pastarasis mokėsi skulptūros. Blaškevičius buvo Amerikoje gimes, rodos, Pensilvanijoje. Buvo rimtas ir darbštus. Dėl jo pavadė lietuviškumo, studentais jį pravardžiuodavo "Studiosus" vardu.

Izidorius Ilakas studijavo skulptūrą žymaus skulptoriaus Albin Polasek vedamoje klasėje Art Institute. Baigęs kursą, dirbo Fieldo Gamtos Istorijos muziejuje. Jis ten išdirbo daug metų, kaip plastikinis technikas ir pas M. Sileikį mokėsi tapybos. Per porą metų gerai išmoko tapyti peizažus ir gerai mokėjo piešti. Vėliau K. Jurgelionis vertino jo tapybą ir buvo išgijęs nemažai Ilakio peizažų. Bene 1927 m. Ilakis išvyko Lietuvon, tačiau nebuvo patenkintas, ištraukęs jį ūkininko reikalus.

Petras Kačerauskas gimė 1893 Lietuvoje. Jis buvo penktas ir paskutinis senosios lietuvių karto studentas Chicago Meno Instituto. Išėjęs iš Instituto, atidarė savo studiją Lietuvių Auditorijos viršutinėje saliuokėje. Vertėsi daugiausia įvairiais komerciniais darbais. Yra pagaminęs keletą lietuvių teatro scenos dekoracijų. Vėliau su žmona persikėlė į Beverly Shores, Ind., kur įsigijo keletą namų ir neblogai vertėsi vasarnamių bizniu. Žmonai mirus, viskas pakriko. Daugelis jo labai gerų tapybos darbų išsimėtė.

Vladas Unduras (1921). Iš Lietuvos atvykęs, mėgėjas skulptūros, dirbo lietuvių žymiesnių vyrų biustus: Kudirkos, Basanavičiaus, Maironio ir kt. Vėliau sumanė prašyti darbo Chicago Meno Institute, kaip skulptorius, bet iš to nieko neisejo. Vieną dieną nuėjo į muziejų, antrąją aukštę prie Samotrako statulos "Sparnuota pergale" nusizūdė.

Po 1930 m. sekė jau naujosios

TRUMPAT

— Buvusių Lietuvos Policijos Tarnautojų Krivulės klubo valdyba šaulių Namuose, 2417 W. 13rd St., š.m. liepos mėn. 25 d. rengia pikniką. Bus gera muzika, vikis baras ir virtuvė, kurioje bus galima gauti gerų šeiminkų paruošto maisto užkandžiams. Bus dovanų paskirtimas. Klubo valdyba kviečia visus narius su šeimomis ir pažįstamais atsilankyti ir linksmai gražioje šaulių Namų salėje praleisti laiką ir pasisotinti. Pradžia 12 val. (Pr.)

— Cicero viešojoje bibliotekoje, 5223 Cermak Road, šiandien, liepos 21 d., 7 val. vak. bus rodomos skaidrės iš 1941 m. įvykių deportacijų Lietuvoje ir tremtinių gyvenimo Sibire. Ta pačia proga bus pristatyta dr. J. Pajaujo parašyta knyga "Soviet Genocide in Lithuania", kuri bibliotekai dovanota ALTO Cicero skyrius Birželio tremimų minėjimo proga. Visuomenė kviečiama gausiai dalyvauti.

— R. Lietuvių Bendruomenės fondo finansų vėjus šiais metais turi didesnę pasisekimą. Jau yra suaukota per pirmą pusmetį virš \$4,000. Apylinkių valdybas prašom liepos mėnesį prisijusti pinigų Centro valdybos kasiniui A. Kačinskienei. Pinigai bus naudojami kultūrinei veiklai išvystyti. Aukojusiems \$100 bus įteikti garbės ženklukai. Aukokim pinigų ir palikimus R. Liet. Bendruomenės kilniems tikslams. Norintieji paaukoti, kreipkitės į valdybų pirmininkus ar į jų įgalotinius. Valdyba

TRADICINĖ RAMOVENŲ IŠVYKA PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS PREZ. EGLUČIŲ

LKVS "Ramovė" Chicago skyriaus narių - ramovenų tradicijai.

lietuvių kartos vaikai, kurie mokėsi Meno Institute, būtent: A. Skupas, Ona Radvilienė, Balickaitė, Pralgauskaitė ir kt. (Bus daugiau)

KURIAM GALUI MOKĖTI DAUGIAU?

PIRKDAMI NAUJUS AR VARTOTUS AUTOMOBILIUS STAUTAPYSITE NUO \$300 IKI \$1,000

Chrysler New Yorker

BALZEKAS MOTOR SALES CHRYSLER • IMPERIAL PLYMOUTH • K CARS "U WILL LIKE US"

4030 Archer - VI 7-1515

nė išvyka prie Lietuvos Respublikos Prezidentų eglučių į International Friendship Gardens, Mich., įvyks š.m. rugpjūčio mėn. 1 d., sekmadienį.

Programoje: 12 val. Chicago laikų, Lietuvos vėliavos pakėlimas - Himnas, ramovenų skyriaus pirmininko žodis, organizacijų atstovų žodis, gėlių padėjimas prie Prezidentų paminklų, vėliavos nuleidimas... Marja, Marija.

Kviečiami visi LKVS "Ramovė" Chicago skyriaus nariai-ramovėnai, Lietuvos kariuomenės kūrėjai, birutininės, šauliai, jaunimo ir kitų lietuvių organizacijų nariai ir Chicago, Union Pier bei Sand Dunes lietuviškosios visuomenės dalyvauti.

Ramovėnai ir birutininės, sa vomis susisiekimo priemonėmis organizuoti, iš Chicago išvyks ta 9:30 val. ryto nuo Market Parko lietuvių parapijos bažnyčios. Vaziuojantieji, ir galintieji paimti tuos, kurie susisieki mo priemonių neturi, prašomi iki š. m. liepos mėn. 27 d. pra-

nešti ram. K. Juškačiui, telef. 436-6641.

LKVS "Ramovė" Chicago skyriaus valdyba

DR. ANTANO J. GUSENO RASTAI

Naujienose galima gauti nepaprastai įdomius gydytojo, visuomenės veikėjo ir rašytojo atsiminimus.

Dr. A. Gussen — MINTYS IR DARBAI, 259 psl., liečia 1905 metų įvykius, Jablonskio ir Totoraičio jaunus dienas ir susirūpinimą \$8.00

Dr. A. J. Gussen — DANTYS, jų priežiūra, sveikata ir grožis. Kietais viršeliais \$4.00 Minkštais viršeliais, tik \$3.00

Dr. A. J. Gussen — AUKŠTA KULTŪRA — ŽIAUROS ŽMONES. Kelionės po Europą įspūdiškai. Tik \$2.00

Galima taip pat užsakyti paštą, atsiuntus čekį arba money orderį, prie nurodytos kainos pridėjant \$1 persiuntimo išlaidą.

NAUJIENOS,

1739 S. HALSTED ST., CHICAGO, IL 60608

SOME CHICAGO MOTOR CLUB TIPS ON EXPRESSWAY DRIVING

DON'T CUT IN BETWEEN CARS THAT ARE ALLOWING SAFE FOLLOWING DISTANCES.

YOU'LL RUN INTO TROUBLE IF THERE'S A SUDDEN STOP WHILE YOU'RE FOLLOWING TOO CLOSELY.

IF YOU DRIVE AT THE MINIMUM SPEED STAY IN THE RIGHT LANE.

REAL ESTATE

Home, Land — Pardavimai
REAL ESTATE FOR SALE

Home, Land — Pardavimai
REAL ESTATE FOR SALE

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAM IR ZEMAIS NUOSIMCIAIS MĖNESINIAIS ISSIMOKEJIMAI DEL VISU INFORMACIJU KREIPTIS I:

MUTUAL FEDERAL SAVINGS
PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Tel. 847-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

• NAMŲ PIRKIMAS • PARDAVIMAS • VALDYMAS
• NOTARIATAS • VERTIMAL

VISŲ ROSIŲ DRAUDIMO AGENTŲRA

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6529 So. Kedzie Ave. — 778-2233

2 po keturis, medinis, Brighton Parke. \$39,500. Savininkas duoda paskola.
2 po 4-ris, medinis, įrengtas sklepas. 72-ros ir Campbell. \$39,000.
6 butų mūrinis. 4 mašinų mūrinis garažas. \$17,600 pajamų. Artl 64-tos ir Kedzie.
2 sklypai arti vandens. Hot Springs Village.

Skambinti tel. 436-7878

ŠIMAITIS REALTY

2951 West 63rd Street

MISCELLANEOUS

Įvairūs dalykai

11th ANNUAL WORLD'S LARGEST GARAGE SALE

JULY 23, 24, 25

INSIDE EVANSTON'S MUNICIPAL GARAGE (Sherman Near Church)

FRI. — 11 A.M. to 9 P.M.

SAT. — 11 A.M. to 6 P.M.

SUN. — 12 Noon to 6 P.M.

EVANSTON'S MERCHANTS SIDEWALK SALE

JULY 22, 23, 24, 25

Sponsored by Evanston Chamber of Commerce

ASTROLOGIJA IR KORTŲ SKAITYMAS — Astrological Tarot Card Readings \$10

ELEONORA JAKSTAS

4104 S. Archer Ave.

Tel. 523-3685 (Pr.)

"LIUCIJA"

Miko Šileikio apsakymų knyga

"Liucija" jau atspausdinta.

Autorius pavaizduoja lietuvių gyvenimą nuo XX šimtmečio pradžios iki II Pasaulinio karo.

22 ilgesni ir trumpesni apsakymai, 184 psl. Kaina \$5.

Gaunama "Naujienose" ir pas auterių: 6729 So. Campbell Ave., Chicago, IL 60629.

KAIP SUDAROMI TESTAMENTAI

Tuo reikalu jums gali daug padėti teisininko Prano ŠULO paruošta, — teisėjo Alphonse WELLS peržiūrėta, "Sūduvos" sleista knyga su legaliskomis formomis.

Knyga su formomis gauna na Naujienų administracijoje.

MEET THE CHALLENGE!

SERVE WITH PRIDE IN THE NATIONAL GUARD

6 — Naujienos, Chicago, 8, Ill. Wednesday, July 21, 1982

ELEKTROS ĮRENGIMAI PATAISYMAI
Turliu Chicago miesto leidima. Dirbu ir užmiečiuose, grali, garantuoti ir safiningai. KLAUDIUS PUMPUTIS
4514 S. Talman Ave. Tel. 927-3559

DEMESIO
62-80 METŲ AMŽ. VAIRUOTOJAI
Tiktai \$120 pusmečiui automobilio Liability apdraudimas pensininkams. Kreiptis: A. LAURAITIS
4645 So. ASHLAND AVE. Tel. 523-8775

Dengiame ir taisme visų rūšių stogus. Už darbą garantuojame ir esame apdrausti.

ARVYDAS KIELA

6557 S. Talman Avenue

Chicago, IL 60629

434-9655 ar 737-1717

A. TVERAS

Leidrodžiai ir brangenybės

Pardavimas ir Taisyimas

2646 West 69th Street

Tel. Republic 7-1941

Siuntiniai į Lietuvą ir kitus kraštus

F. NEDAS, 4059 Archer Avenue,

Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-9988

M. ŠIMKUS

Notary Public

INCOME TAX SERVICE

4259 S. Maplewood, Tel. 254-7450

Taip pat daromi vertimai, giminių iškvietimai, pildomi pilietybės prašymai ir kitokie blankai.

HOMEOWNERS POLICY

F. Zapella, Agent

3208 1/2 W. 95th St.

Evergreen Park, Ill.

60642, - 424-8454

State Farm Life and Casualty Company

Advokatas

GINTARAS P. CEPENAS

Darbo valandos: Kasdien: nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro.

Seštadi: nuo 9 val. r. iki 12 val. d. ir pagal susitarimą.

Tel. 776-5162

2649 West 63rd Street

Chicago, Ill. 60629

Cortaid

ALL YOU NEED FOR MINOR ITCHES AND RASHES.

Naujai pasirodžiusi
DR. ANTANO RUKSOS
619 puslapių, kietų viršelių knyga

KOVOS DĖL LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS

Lietuvių-lenkų santykiai ir kovų pradžia
Vardynas ir trumpa angliška santrauka

KAINA — \$17. (Persiuntimui pridėti \$1)
Siųsti čekį:

Naujienos, 1739 S. Halsted St.
Chicago, IL 60608